

שנה י"ב גליון תק"מ שמות כ' טבת תשס"ח

תוכן העניינים

לקח טוב.....עמוד ב'
דבש תמרים.....עמוד ג'
בשפתי צדיקים.....עמוד ה'
פרפראות לחכמה.....עמוד ז'
ודרשת וחקרת.....עמוד ט'
פניני תורה.....עמוד י"א
הילולא דצדיקא.....עמוד י"ב
דבר בעתו.....עמוד ט"ז
משולחן מלכים.....עמוד ט"ז

ואלה שמות בני ישראל

יסוד מוסד בהשקפת עם ישראל מסרו לנו רז"ל בעת אשר יצאו בני ישראל מתחת סבלות מצרים, והיא הג' דברים אשר בזכותם נגאלו, שלא שינו שמם, לבושם ולשונם.

ובאמת כשהאדם חושב בלב בשר לו, תמוה יתמה האדם הרי מה חשיבות יש לשמו של אדם אם נקרא הוא בשם זה או אחר, ומה משנהו איזה מלבוש מתלבש האדם, וכן היא בלשוננו, הרי דברים אלו נראים לו כסממנים חיצוניים שאין ליחס חשיבות מה בשבילם.

אבל הנח מודעת זאת מפי ספרים וסופרים גודל חין ערכם של ג' דברים אלו שהם יסודות התורה והיהדות, ואלו הם גדרים וסייגים, ואפילו שמותיהם של ישראל הם שורש נשמתם ומקור חיותם, וכמ"ש בספח"ק באר מים חיים (פ' בראשית) ששמע מפי הרה"ק הרבי ר' יחיאל מיכל מזלאטשוב זי"ע שמהאי טעמא חלילה לשנות שם אדם החולה, אם לא אדם שכל מעשיו ברוח הקודש, כי שם הנקרא לאדם בעת הוולדו רובו ככולו מזדמן מאת הקב"ה כאשר הוא שמו למעלה, והוא חיותו של אדם כל ימיו, ולכן כיון שהחולה צריך לחיזוק ביותר, ואם עוקרין אותו השם נשאר בלא מחזיק חיותו, עכלה"ק.

ובענין זה כתב רבינו ז"ל בברך משה בפרשתן אשר שמע מוזק אחד מתלמידי מרן הגה"ק בעל ייטב לב זי"ע, ששאל מאת הגה"ק משינאווא זי"ע שיאמר לו איזה שם לקרוא לבנו הנולד לו, וסירב הרה"ק משינאווא זי"ע ואמר לו כי את שם התינוק מגליון לאביו של הילד מן השמים, אכן לא נחה דעתו וביקש את המושב"ק שיפציר את הרה"ק משינאווא על קריאת השם ויודיעהו ע"י דילוג רב, ויהי כאשר הגיע יום הברית עדיין לא בא שום תשובה משינאווא, והכניס את הילד בבריתו של אאע"ה וקרא שמו בישראל "משה", ולאחר הברית הגיע דילוג רב משינאווא שהרה"ק ציוה לקרוא את שם הילד "משה" ויהי לפלא.

וכן מבואר בספרן של צדיקים שלכן שינה פרעה הרשע את שמותיהן של יוכבד ומרים לשפרה ופועה, כי חפץ לגרום בזה לתחילתה של התדרדרות עם ישראל מדרכיו הק'.

ואכן היא הדבר אשר החזיקו מעמד עם בני ישראל בארץ מצרים אחרי אשר המשיכו את דרכו של יוסף צדיקא מושנה למלך במצרים, אשר דיבר בלשון הקודש, ודמות דיוקנו של אביו הק' במלבושו של יעקב אבינו ע"ה עמד לנגד עיניו וזו היא אשר עמדה להם בעת צרתם.

קול יסודי התורה
03.6171120 - 21721

מס'	שיעור השבוע הבעל"ט
31 2	יום ראשון גיטין דף לא:
32 1	יום שני גיטין דף לב:
32 2	יום שלישי גיטין דף לב:
33 1	יום רביעי גיטין דף לג:
33 2	יום חמישי גיטין דף לג:
ער"ש ושכ"ק - חזרה	

4.22	זמן הדלה"ג	8.23	ס"ז קר"ש א
4.08	בירושלים:	9.10	ס"ז קר"ש ב
5.57	זמן מוצש"ק	9.30	ס"ז תפלה א
6.01	בירושלים:	10.02	ס"ז תפלה ב

לכה טוב

ליקוטים יקרים, מפי סופרים וספרים, ע"ד מוסר וחסידות נאמרים

לימוד חברים

ואלה שמות בני ישראל וגו' את יעקב איש וביתו באו. ו"ל עפ"י מדרש שו"מ ישב עולם לפני אלוקים ששאל דוד שיהי' יד כולם שוה בעושר והשיבו לו א"כ חסד אמת ינצרוהו (תנחומא משפטים) אך דכל זה א"ש בענין עשירות משא"כ בחכמה הדרא קושי' לדו' שיהי' יד כולם שוה, וצ"ל א"כ יד העשיר תזכה במה שנתן לת"ח העני משא"כ הת"ח במה יושפיע לזולתו לכך ברא חכם וסכל שיוכח זה בזה, ובוה השמים הת"ח מספרים כבודו שיכול להשפיע לזולתו בחכמה ומוסר לספר כבודו ית' משא"כ הארץ גם שאינה במדרגה זו מ"מ מלאה חסדו להשפיע לזולתו בעושר, אך קשה באמת ל"ל זה ומשני ראו כי כל אלה עשתה ידו כי הוא הצור פעלו תמים שיהיה זה נשלם במעלה ע"י חבירו בחכמה וזה נשלם בזה בעושר שהי' מקבל ומשפיע שהוא איש וביתו וק"ל, ובזה יובן ואלה שמות בני ישראל וגו' את יעקב שנצרך הת"ח את עמי הארץ הנקרא יעקב כדי שיהיה איש וביתו באווק"ל. (תולדות יעקב יוסף)

מינוח גוררת מינוח

ותאמר איש מצרי הצילנו מיד הרועים, במדרש רבה דבר אחר איש מצרי, משל לאחד שנשכו הערוד, והיה רץ ליתן רגליו במים, נתנן לנהר, וראה תינוק אחד שהוא שוקע במים ושלח ידו והצילו, אמר לו התינוק אילולי אתה כבר הייתי מת, אמר לו, לא אני הצלתיך, אלא הערוד שנשכני וברחתי הימנו הוא הצילך, כך אמרו בנות יתרו למשה, יישר כוחך שהצלנו מיד הרועים, אמר להם משה, אותו מצרי שהרגתי הוא הציל אתכם, לכך אמרו

לאביהן איש מצרי, כלומר מי גרם לזה שיבוא אצלנו, איש מצרי שהרג, ע"כ המדרש, לכאוי אין המשל דומה לנמשל, דאמר משל לאחד שנשכו ערוד, שהערוד נשך אותו, והנמשל אותו מצרי שהרגתי הוא הציל אתכם, אך באור הענין כך הוא, דלפעמים עשה האדם מצוה, ולבו נוקפו מחמת שהיה הכרח להמצוה לעשות איהו ענין אכזריות, הניסיון לזה לידע אם באמת טוב עשה, שיראה אח"כ מה שנשתלשל מזה המעשה, אם נשתלשל מזה דבר טוב, ידע שעשה טוב, ואם נשתלשל מזה דבר לא טוב, ידע שגם המעשה הקודמת לא לרצון הכבוד הוא, כי מצוה גוררת מצוה ועבירה גוררת עבירה, וכן משה רבינו ע"ה, היה לבו נוקפו על שהרג המצרי, ועשה ענין אכזרי, והיו כמו שנשכו הערוד, וכאשר נשתלשל מזה שהצילם, אז ידע למפרע שגם הרגת המצרי היה ענין הצלה.

לב נשבר

ויהי בימים הרבים ההם ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויזעקו ותעל שועתם. בכדי שהאדם יהיה נקרא עבד ה' כראוי הוא אך ורק כשעובד אותו ית' בכל הג' בחינות, מחשבה דיבור ומעשה אך אם האדם אינו יכול להגניע למדרגה זו, יראה עכ"פ לעבוד אותו בחלק המעשה לעשות מצות ומע"מ, וכמוכין שצריך האדם להיות

לו לב נשבר על שממעט בעבודתו יתברך ואינו עובדו כל הג' בחינות, וזהו ויאנחו בני ישראל מן העבודה, בני' נאנחו ולבם נשבר בקרבם על שהם אינם עובדים את ה' אלא מן העבודה בחלק המעשה ולא במחשבה ודיבור ומכיון שהיה להם לב נשבר מזה, ע"ז נתקבלה לרצון לפני אדון כל גם חלק הדיבור ותעל שועתם אל האלוקים מן העבודה, ר"ל אעפ"י שלקח עבודתם היה רק העבודה אבל מכיון שידעו זאת והי' להם לב נשבר מזה, ע"כ ותעל שועתם. (נר ישראל)

להתפלל על רוחניות

ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויזעקו ותעל שועתם אל האלוקים מן העבודה, הענין הוא כי האדם אשר הוא בצרה ר"ל וצריך לזעוק אל הבו"ה להושיע אותו מצרתו אזי העיקר הוא שלא ישים על לבו צרת עצמו רק על מה שמבטלים אותו מעבודתו ית' ואז כל התפלות שלו יהיה להם עליה בשביל שאינו מתפלל על עצמו רק שמצד צרת השכינה בתפלתו, וזהו פ' ויאנחו בני ישראל מן העבודה היינו על מה שהמצרים ה' מבטלים אותם מעבודת הש"ת, ויזעקו ותעל שועתם אל האלוקים מן העבודה, היינו שהי' עליה לכל התפלות שהתפללו ונשלח להם הישועה מחמת שצירפו ג"כ מה שהמצרים מבטלים אותם מעבודתו ית' ש. (אוהב ישראל)

הננו להודיע בזה שביליל שב"ק זו

תתקיים ה"באטע" לאנשי שלומינו

בבית מורינו הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א

בשעה 9.30

תודתנו וברכותינו לידידינו החשובים שהשתתפו בהוצאת הגליון

הר"ר אברהם יעקב שנעק הי"ו

לרגל הולדת בתו תחי' למז"ט

הרה"ח ר' שמעון מאשקאוויטש שליט"א

לרגל הולדת נכדתו תחי' למז"ט

ויה"ר שיזכו לרוות רב תענוג ונחת מכל יוצ"ח וכט"ם

הזמנה של מצוה

בשמחת התורה ובהתרגשות עילאה מתכבדים אנו בזה
להזמין את כל אנשי שלומינו עדות קהילתינו הע"י

לבוא ולהשתתף ולקחת חבל

בסעודת מלוא מלכה רבתי

שאנו עורכים לרגל מלאות שנתיים להתייסדות חבורתינו

שתתקיים אי"ה

במוצ"ש פרשת שמות

בשעה 9.00 בדיוק בבית מדרשינו בשיכון

ישא דברים:

אורחינו החשוב פה מפיק מרגליות הרב הגאון המפור'
רבי דוד הערשלער שליט"א

ראש ישיבת פינסק קארלין בעיה"ק ירושלים תובב"א

ישא דברי חזק והתעוררות

בענין התחזקות בלימוד התורה בימי השוכבי"ם

כאיש אחד בלב אחד נתאסף להתחזק בלימוד התורה ביתר שאת וביתר עוז
ויה"ר שזוכה להגדיל תורה ולהאדירה

המחכים לבואכם לשלום

הגבאים

סיפורי צדיקים, בביאור הפסוקים המלאים זיו ונוגה מביקים

בשפתי צדיקים

ואלה שמות בני ישראל

פע"א בא חסיד אחד להרה"ק בעל "תפארת שלמה" ומסר לו פתקא כנהוג, אח"כ אמר להרה"ק: בהיותי בדרך לרדאמסק פגשתי באיש אחד ממכירי, וביקש ממנו כי כאשר אהי אצל כבוד הרה"ק אוכיר לפני חולה אחד הזקוק לרחמים, ואמר לי את שם החולה ושם אמו, אבל מחמת טרדותי שכחתי את השמות, וכמה שיגעתי להיזכר לא הועילי מאומה, ואני יודע לא את שם החולה ולא את שם אמו, אמר לו הרה"ק: אם אינך יודע את השמות איך אוכל להתפלל בעד החולה, שתק החסיד, שתק גם הרב כמה רגעים, ואח"כ אמר: אולי כך הוא שם החולה, נענה החסיד בהתפעלות ואמר: כן רבינו, כן, חזר הרב ושאל: ואולי שם אמו של החולה כך הוא, כן - נזכר החסיד, והשיב מתוך התפעלות עצומה - וודאי כן, וכל העם העומדים בשעת מעשה, השתוממו מאוד לראות את רוח קדשו של התפארת שלמה, כשראה תמהונום, אמר להם: היודעים אתם מנין אני יודע את שם החולה ושם אמו, יש לנו חומש המתחיל ב"ואלה שמות בני ישראל" ושם נמצאים כל השמות של בני ישראל, ומצאתי שם גם את השמות של החולה ואמו.

וירא כי אין איש

פעם אחת באו אל הרה"ק רבי ר' ברוך ממעזיבוי אנשי עיר אחת על שבת קודש משבתות השנה, שיעשה להם טובה על דבר הנגישות ועול הנגשים שיש להם ממושל העיר, שהוא רשע גמור ועשה להם רשעות גדולות עד אשר לא יוכלו שאת, ויבוא לשבות אצלם על שב"ק ועי"ז יוכל להכניעו, והשיב להם זה הפסוק. וירא כי אין איש וגו' רמז לשר העיר שאינו איש כלל, ולא תואר אדם לו, וידך את המצרי כלומר להכות את המצרי הרשע אין ההכרח דווקא לעשות בו פעולה בשבת קודש, אך ויטמנהו בחול שהטמין אותו להניחו לימות החול, שגם בימות החול יוכל להורידו ולהשפילו עד שאול תחתית.

של נעליך מעל רגליך

רוח שטות נכנסה באחד ממלכי אומות העולם וגור שהיהודים והקראים יתווכחו במעמדו ויזכירו דתם של מהם קודמת, הקראים שלחו את הגדול שבהם, היהודים שלחו את הפחות שבהם, שלוחם של הקראים בא לבוש בגדי יו"ט, שלוחם של

היהודים בא לבוש בגדי חול, וכשנכנס שלוחם של היהודים חליץ נעליו ושם אותו תחת זרועו וניגש יחף אל המלך, כעס עליו המלך ואמר לו דע לפני מי אתה עומד, השיב שלוחם של היהודים ואמר: אדוני המלך, כבוד זה אנו נותנים גם למלך מלכי המלכים הקב"ה כמו שנאמר "של נעליך מעל רגליך", נחה דעתו של המלך ושאל: ולמה שמת נעליך תחת זרועך, השיב שלוחם של היהודים ואמר: אדוני המלך, עשיתי כך משום שפע"א אירעה לנו תקלה, כשהלכנו להר סיני לקבל את התורה, חלצנו נעלינו לכבוד המקום ולכבוד התורה, וכשחזרנו מן ההר לא מצאנו את הנעליים מפני שהקראים גנבו אותן, קפץ שלוחם של הקראים והפסיקו: שקרן שכמותך, בשעת מתן תורה לא היו עדיין קראים בעולם, נענה שלוחם של היהודים ואמר: אדוני המלך שומע, הרי הוא עצמו מודה, שדתם של היהודים קדמה לדתם של הקראים.

מי אנוכי כי אלך אל פרעה

הגאון ר' שמעון סופר בנו של החת"ס זי"ע הגיע פעם יחד עם אביו אל עיר אחת וכל יושבי העיר מנעו ועד זקן קידמו פניהם בכבוד רב כראוי וכיאות, תוך כדי כך הבחין ר' שמעון באביו החת"ס שבוכה בדמעות שלישי, נפנה אליו בנו ושאלו לפשר הדבר, ענה לא אביו: וכי איך לא אבכה כשאני רואה את כל הכבוד שעושים לי ואני ידעתי בעצמי שאין בי לא תורה ולא מעשים ואין אני ראוי לכל הכבוד הזה, אמר לו בנו בתמיהה: וכי נעלם ממך אבא, שאתה נחשב כיום לגדול הדור, השיב לו החת"ס ונאנח אנחה עמוקה: על דא וודאי קא בכינא שעד כדי כך דורינו מיותרם שאני בעוה"ר הנני גדול הדור, ובוה פירש מה שאמר משה רבינו "מי אנוכי כי אלך אל פרעה וכי אוציא את בני ישראל מארץ מצרים", ופרש"י מי אנוכי מה אני חשוב לדבר עם המלכים, ואף אם חשוב אני מה זכו ישראל שתעשה להם נס ואוציאם ממצרים, וכל ימי הייתי מתקשה להבין דברי רש"י היתכן שמושה רבינו קיטרג ח"ו על ישראל לאמר מה זכו ישראל, אך עכשיו נתחוויר לי שמרע"ה טען כלפי השי"ת: ראשית מה אני חשוב לדבר עם המלכים, ומי אני שאיני מנהיג ישראל, ושנית אם כן הגיעו בני ישראל למצב כזה שאני נחשב אצלם לגדול הדור, הרי שהדבר מוכיח שהם נתונים בשפל המדרגה כיון שכך הם פני המנהיגים שלהם, וא"כ מה זכו ישראל שתעשה להם נס, ובמה יזכו לגאולה.

לעילוי נשמת

הרה"ח ר' מאיר טאבאק ז"ל

ב"ר שניאור זלמן ז"ל

גלב"ע כ"ד טבת

ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת

הרה"ח ר' שניאור זלמן ז"ל

ב"ר נתן נטע ז"ל

גלב"ע כ"ד טבת

ת.נ.צ.ב.ה.

מרכז המוסדות דרבינו יואל מסאטמאר

נתייסד ע"י כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעוועכ"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א
קרית יואל - בני ברק

הכונו !!! הכונו !!!

אנשי שלומינו תומכי מוסדותינו התכונו
למגבית השנתית לטובת מוסדותינו הק'
- המתקרב ובא עלינו לטובה -

ובכן בימים אלו יצאו העסקנים החשובים מטעם הנהלת המוסדות
להתרים את אנשי שלומינו
לטובת החזקת מוסדותינו הק'

אנא ! קבלו פניהם בסבר פנים יפות והשתתפו בעין יפה וברוח נדיבה

התאחדות אברכים דחסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א
קרית יואל - בני ברק

הודעה חשובה

שמחים אנו להדויע בזה לכל אנשי שלומינו ולאברכי קהילתנו הע"י
כי כמדי שנה בשנה תתקיים אי"ה בשבתות השובבי"ם

מזין מיוחד

לאמירת כל ספר תהלים

ביום שב"ק בשעה 6.30 לפנות בוקר בחדר א' בבית מדרשינו בשיכון

עבדי רב
הגבאים

מאמרים נחמדים, ע"ד דרוש מיוסדים, כפתור ופרה משוקדים

פרפראות לחכמה

עתידי לצאת ממנו שיתגיי, וי"ל עפ"י שפי האריז"ל כפל הלשון בפסוק (נלשתי ט' ו') שופך דם האדם באדם דמו ישפך, דלכך דמו של הרוצח ישפך, אף שהנהרג בוודאי הי' חייב מיתה יען איבד הדורות שהיו עתידים לצאת מן הנרצח, וזהו שופך דם האדם "באדם" דמו ישפך, פי' בשביל אדם אחר דמו ישפך, דהיינו בשביל זרעו אחריו שהיו עתידים לצאת ממנו, והקשה לו תלמידו הגדול ר' חיים וויטאל ז"ל דהתרגום מתרגם שם "דישוד דמא דאנשא בסהדין", משמע דתיבת "באדם" פירושה עדים, ואינו מוסב על דורותיו העתידים, והשיב לו האריז"ל שבוודאי אם הורג לאיש אשר עתיד לצאת ממנו בנים, מוזן הקב"ה עדים שיראו מעשה הרציחה, כדי שישפך דם הרוצח, משא"כ כשאין ראוי לצאת ממנו בנים, אז אין הקב"ה מוזן עדים שיראו הרציחה, כי גברא קטילא קטיל, ולא יהרג הרוצח, והנה המפוי הקשו הלא השי"ת אמר למשה "אל תצר את מואב" מפני ב' פרידות טובות שעתידי לצאת מהן רות המואביה ונעמה העמונית, נמצא שמרע"ה לא ידע אם עתיד לצאת מהן בני שיתגיי, וא"כ מניין ידע כאן, אך לפי דברי האריז"ל איש כי אחר שראה משה "כי אין איש", שיראה המעשה ויהא עד לכך על כרחך הבין מזה שבוודאי אין ראוי לצאת ממנו איש שיתגיי, וזהו שפי רש"י וירא כי אין איש כפשוטו, ומוזה הבין "שאין איש עתיד לצאת ממנו שיתגיי" (פנינים יקרים)

☆

לך ואספת את זקני ישראל ואמרת אליהם וגו' פקוד יפקוד אתכם וגו' ושמעו לקולך וגו'. וברש"י אי' מכין שתאמר להם לשון זה ושמעו לקולך שכבר סימן זה מסור בידם מיעקב ומוסף שבלשון זה הם נגאלים, וידוע תמיהת העולם על סימן זה שהי' גלוי לכל, ונראה דהנה משה רבינו היה ערל "שפתים" דהיינו שבדרך הטבע לא הי' יכול לבטא היטב את אותיות שפ"ת, וא"כ האידן היה יכול לבטא תיבות "פקוד פקדתי", אם לא בדרך נס, וסימן מובהק זה היה מסור בידם, שכאשר יאמר להם "פקוד יפקוד" בדרך נס יהיו נגאלים, ובזה יל"פ הפסוק בתהלים (פ"א ו') עדות ביהוסף שמו בצאתו על ארץ מצרים שפת לא ידעתי אשמע, היינו "עדות ביהוסף שמו" שנתן להם סימן כי בעת בוא יבוא הגואל לגאלם, יהא זה להם לאות ולעדות "בצאתו על ארץ מצרים" שיצא הקב"ה להילחם במצרים, והסימן יהא ע"י אותיות "שפת" אשר "לא ידעתי" לדבר, ואעפ"כ "אשמע" תיבות "פקוד יפקדתי". (וידבר משה)

כי לא כנשים המצריות העבריות כי חיות הנה. והקשו המפוי מדוע לא השיבו תיכף למלך מצרים בעת צוותו להם שהעבריות אינן צריכות למילדות, ונראה כי לכאורה קשה הלא כיון שהמלך קרא למילדות, מסתמא הי' ידוע לכל אשר המה המילדות הקבועות ונקראות לכל אשה היוולדת, וא"כ איך אמרו שהעבריות אינן צריכות למילדות, ואם תאמר שהתנצלו לפני המלך בדברי שקר, חלילה לומר על נשים צדקניות כי שקר בפייהם, לזאת נראה אשר באמת הן היו המילדות הקבועות, רק כאשר נגורה גזירה זו והן יראו את אלוקים ולא עשו ככה ומסרו נפשם על זה, אז עשה הקב"ה עמהם פלאות למען לא תהיינה נהרגות בדבר המלך, ומאז והלאה היה "בטרם תבוא אליהן המילדת וילדו, ולא היה האשמה על המילדות, וזה היה עבור צדקת נפשם של המילדות, ושפיר ניחא אשר מקודם לא השיבו ככה, כי חלילה להם לומר שקר, רק אח"כ כששאל אותן פרעה מדוע עשיתן, כבר הי' הדבר כן שלא הוצרכו עוד למילדות, ותשובתם הי' אז אמת לאמיתו, ובזה פירש א"א הרה"ק ר' אליעזר מדווקוב זי"ע "ויהי כי יראו המילדות את האלוקים ויעש להם בתים", בתיים ר"ת ב'טרם תבוא מילדת ילדו, ודפח"ח. (אמרי נועם)

☆

וייטב אלוקים למילדות וירב העם ויעצמו מאוד. ונל"פ דהנה המילדות אמרו אל פרעה כי לא כנשים המצריות העבריות כי חיות הנה ופרש"י הרי הן משולות לחיות השדה שאינן צריכות מילדות, ולכאורה למה האריכו בלשונם לומר "כי לא כנשים המצריות העבריות" ולא הסתפקו המילדות באמירת "כי חיות הנה", אך נראה דהמילדות חששו שפרעה לא ישגיח ברמזים ומשלים ולא יאמין לדבריהם, ועל כן הקדימו בחכמתן לומר "כי לא כנשים המצריות העבריות" כלומר הלא עניןך רואות שלא "כנשים המצריות" היוולדות אחד או שנים, "העבריות" היוולדות ששה בכרס אחד, הרי בהכרח שאין זה טבע אנושי להן, אלא טבע אחר הדומה לחיות השדה, והנה כי כן דומות לחיות אשר בטרם תבוא המילדת וילדו, ובזה יל"פ מאמה"כ "וייטב אלוקים למילדות וירב העם ויעצמו מאוד, כי הטבת המילדות היתה מה שרבו העם ויעצמו מאוד, שהולידו הרבה בכרס אחד, ובזה נתאמתו הדברים שאמרו "כי חיות הנה" שאין להן טבע אנושי. (שלל רב)

☆

ויפן כה וכה וירא כי אין איש ויך את המצרי ויטמנהו בחול. פרש"י לפי פשוטו כמשמעו, וירא כי אין איש ראה שאין איש

לעילוי נשמת הרה"ח

ר' יעקב אליעזר ב"ר יחיאל מיכל ז"ל

גלב"ע כ"ד טבת תש"ס

ולדפואת זוגתו

האה"ח מרת דבורה חנה בת דילא רבקה

לעילוי נשמת הגה"ק

רבי אברהם שמואל בנימין זצוקללה"ה

בן הגה"ק רבי משה החתם סופר זצוקללה"ה

גלב"ע י"ט טבת תרל"ב

הונצח ע"י נכדו ר' מנחם ישראל פארקאש הי"ו

אידגון "חסדי משה"

שע"י קהל יטב לב ד'סאטמאר בני ברק

לטובת נשמתו הטהורה של מרן רבינו הקוה"ט בעל ברך משה זי"ע

מטרת האירגון: לסייע לאנ"ש בהסעת אנשים ומשפחות הלוך וחזור לבתי חולים ל"ע

מה טובו אוהליך יעק"ב

בשם מאות אנ"ש שנהנו מפעולות אירגונינו, נביע בזה מיטב ברכותינו ואיחולינו, בתודה וקול זמרה, ובאותות הודאה והוקרה, קדם ידידינו היקר הנודע לעוז ולתפארה, וה' ברך את אברה"ם בכל מידה טובה, בעין יפה וברוח נדיבה, קולו קול יעק"ב בעמדו בתפילה בקולו הנעימה והעריבה, הוא הגבר אשר בכל עת קוראים אליו אברה"ם אברה"ם ויאמר הננו, בעמדו בראש מפעלות החסד של אירגונינו,

מוה"ר אברהם יעקב שווארץ הי"ו

והברכה אחת היא לנו"ב החשובה רבת הפעלים שתחי'

לרגל השמחה שבביתם, קול שישון על שפתם, באירוסים בתם,
הכלה הח' והמהוללה שתחי'

עב"ג הבחור החשוב והנעלה, מופלג בכל מעלה, תורה ויר"ש אצלו כלולה,
החתן כמר יואל שטערן נ"ו
מתלמידי ישיבתנו הק'

וכאן המקום להביע בשער בת רבים מזמור לתודה לו ולבני ביתו הח' שיחי
על אשר יומם ולילה לא ישובתו למען הזולת, ובכל עת תמיד משליכים עצמם מנגד
בהתמסרות עצומה ונפלאה עד אין קץ לבוא בעזרת אנ"ש במסגרת אירגונינו הנשגבה

וברכה מיוחדת נביע בזה קדם חותנו החשוב
תומך נלהב בלונ"ח למען פעולות אירגונינו

הרה"ח ר' מאיר משה פרידמאן שליט"א

והברכה אחת היא ביותרת הכבוד
לכבוד אביו החשוב והנערץ

הרה"ח ר' אשר לעמל שווארץ שליט"א

בזכות פעולות החסד היוצא מביתם, יתברכו לטובה ולברכה בכל משאלותם, והזיווג יעלה יפה, כסולת מנופה,
ומשמחה זו יושפע להם רב ברכות ושובע שמחות, ויזכו להמשיך בפעולותיהם הנשגבים מתוך הרחבת הדעת
וכל טוב סלה.

החותמים למען שמם בברכת הודא"ה בשם אנ"ש שנהנו מפעולות האירגון

המארגנים והמתנדבים

ענינים נפלאים, בסוגיות ובפלאפולים, שמקורותיהם בפרשת השבוע נמצאים

ודרשת והקרת

ובמקרי דרדקי כתב לתרץ עפי"ד המדרש דתינוק נימול לשמונה שנתן הקב"ה רחמים עליו לחמתין לו עד שיהיה בו כח ולפי"ז שאני מילה דרצון התורה שם ע"י מילה יסתעף לו אינה סכנה לא ימולו ע"כ הפי' לבני נח דכבר נאמר לאברהם אבינו דמילה הוא לשמונה ימים ואח"כ ביאר שם דדברי המדרש פי' תצוה שאמרו קטן נימול לשמונה כשם שנימול יצחק אבינו דלא תימא דהולכין לפי כוחו ואם בכוחו למולו קודם יעשו כן וע"כ אמרו כשם שנימול יצחק אבינו דאז הרבה חולים נתרפאו ובהאי שלא היה בא לידי סכנה ועב"ז נימול לשמונה.

ולפי"ד י"ל דאולי משו"ה חשש משרע"ה לפקו"נ די"ל דהיה עדיין קודם ח' יום רק דהיה יכול למולו רק דאם יצא אח"כ לדרך יבא לידי סכנה ומדויק הוא בלשון המכילתא דכ' ימול ויצא הרי סכנת נפשות ישגה וימול המקום אמר ל' לך דלא כתב ימול וישגה כגירסת הגמרא רק ישה וימול דאם ישגה עד ח' ימים אולי יהיה בכוחו לצאת לדרך רק אם ימול עתה יהיה סכנה וע"ז לא היה צריך ליכנס לידי סכנה דעדיין לא היה זמן המילה.

ובגור ארי' כתב על קושית הרא"ם ודברים אלו אין הבנה להם דדמי וחי בהם ולא שימות אינו מצות עשה רק דמתיר שהיה נדחה המצוה במקום סכנה וכיון דהתורה הוא מה חילוק יש בין קודם מתן תורה ובין לאחר מתן תורה ואדרבה ק"ו דאפילו לאחר מ"ת שרבה להם מצוות נדחה המצוה במקום סכנה קודם מ"ת שלא הרבה להם כש"כ וי"ל דהרמב"ם הל' מילה פ"ח הי"ז כתב דמילה נדחה מפני הסכנה משום דלמול אפשר לאחר זמן וא"א להחזיר נפש אחת מישראל וכתבו המפרשים דמשמע מדבריו דאי לא האי טעמא חייב למול גם במקום סכנה ולפי"ז י"ל דמילה לא דמי לשאר מצוות כיון דניתנה גם במקום סכנה וא"כ היתה דוחי בהם אינו ענין למילה וזה י"ל ג"כ בדבר החת"ס הנ"ל דהקשה דהאין מלה צפורה את בנה הא הוי בסכנה דהרי רצה להורגו משו"ז וא"כ אם לא תמול אותו עתה לא ימולו לעולם וא"כ בזה לא אמרנו דפיקו"נ דוחה מילה.

ויהי בדרך במלון. במכילתא פ' יתרו ר' יוסי אומר ח"ו לאותו צדיק שנתעצל במילה שעה אחת אלא דרש משה ק"ו ימול ויצא הרי סכנת נפשות ישגה וימול המקום אמר לי לך והוצא וכו' אלא שנתרשל בלינה קודם המילה לכן ביקש המקום להכחא וכו'.

הקשה הרא"ם ז"ל האין התיר לעבור מצות מילה משום סכנת ולד והלא עדיין לא ניתנה תורה דכתיב בה וחי בהם ולא שימות בהם שיתיר במקום סכנת ועל מצות מילה כבר נצטוו בימי אברהם וחי' דהוא קולא דאתי' לידי חומרא שטוב לבטל מצוה אחת כדי לקיים הרבה מצוות ובמהרש"א נדרים דף ל"א ע"ב תי' ע"פ דברי התוס' סנהדרין דף ע"ד שהקשו אהא דאבעיא לחו אי ב"נ מצווה על קידוש השם וא"ת הוא וחי בהם בישראל כתיב ואפי' ישראל חי' מחויב למסור את עצמו אפי' בצינעא או לאו וחי בהם וי"ל דלמא לא איצטריך וחי בהם אלא כי היכי דלא נילף שאה מצוות מרוצח ונערה המאורסה דאפי' בצינעא יהרג ואל יעבור ולפי"ז לא קשה דמסברא לא היינו אומרים דיהרג ולא יעבור רק בישראל דלא נילף מרוצח ונערה המאורסה בעי כתוב דוחי בהם עכ"ד וכ"כ במרכבת המשנה ובישמח משה כתב דזה הוא כוונת הרא"ם ג"כ בסברא הוא בפיקו"נ דוחה עיי"ש.

ובמרכבת המשנה שם הקשה על דברי התוס' מגמ' ריש עבודה זרה דילפי מאשר יעשה אותם האדם וחי בהם דכהנים לויים וכו' לא נאמר אלא האדם מכאן שאפי' גוי ועוסק בתורה הרי הוא ככהן גדול ומסיק התם ב' מצוות דידהו וא"כ הרי גם עליהם נאמר וחי בהם (איברא די"ל דגם זה לא נאמר אלא לאחר שניתנה תורה ואז גילה התורה זאת גם לבני נח) וע"כ כתב לתרץ קושית הרא"ם דמשה למד מאך את דמכם לנפשותיכם אדרוש דנאמר לבני נח ובמדרש רבה (פל"ד סי"ג) יכול כשאל תלמיד לומר אך יכול כחנני' מישאל ועזרי' ת"ל אך הרי דנתמעט להיות רשות לעשות כחנני' מישאל ועזרי' ש"מ שלא הי' הצווי על המצוות שימותו בהם.

ובשור"ת חתם סופר (דף קל"ד) הביא בשם ספר נחלת יעקב לתרץ קושית הרא"ם דכיון שמצוה על האב שלא על הבן אין לו רשות לסכן הבן עבור מצוה שאינו מוטלת על הבן ולפי"ז ביאר בחת"ס דזה היא דעת ר' יהושע בן קרחה בנדרים דף ל"א דאמר דמרע"ה נתרשל על המילה ר"ל שחשב שאין המילה כדאי לסכן התינוק עליה כתי' הנחלת יעקב וטעה בזה שיהי' לו להביא התינוק לסכנה קודם מתן תורה דלא כתיב וחי בהם הרי ס"ל לריב"ק ושם בנדרים ס"ל לרשב"ג דלתינוק רצה להרוג וא"כ הי' התינוק מסוכן למות וקשה א"כ איך מלה צפורה התינוק הא קטן החולה אין מליץ אותו עד שיבריא אלא ע"כ קודם מתן תורה שאני ובהרא"ם עכתו"ד החת"ס וקצת צ"ע דהרי רצה להרוג משום דלא נימול וא"כ לא תפסק כלום אם תמול אותו.

שיר המעלות לשלמ"ה

בשורות אחדות מועט המחזיק את המרובה, אגוד כזה ברכת מולא טבא, בכל לשון של חיבה, קדם חברי וידידי שלמ"ה שמו ושלימה משעת, בפי ישרים תזילתו,

הר"ר שלמה פריינד הי"ו

לרגל שמחתו בהולדת בנו בכורו ני"ו למז"ט

יחיד שיוכה לעד ולחנכו לתורה ולחופה ולמעש"ט אמן

כעתירת וברכת ידידך

יואל בנעט

KOLLEL AVRICHIM ATZEI CHAIM
DSATMAR
KIRYAS JOEL BNEI BRAK
3 KIDSHAS YOM TOV ST. BNEI BRAK

כול יאכריכים עצי חיים
דיסאטמאר
קרית יואל בני ברק
רח"י קדושת יום טוב 3 בני ברק

מיוסודו של כ"ק מורן רביה"ק בעל ברך משה זי"ע - בהדרכת והמשכת מ"מ כ"ק מורן רבינו הגה"ק שליט"א

ע"ץ חיים"ם הוא למחזיקים בה

בזאת השורה, נשגר ברכת מזל טוב וכל שבח ושירה, בשפה נעימה וברורה, קדם ידידינו היקר נודע לעוז ולתפארה, לבו ער וחם לכל דבר שבקדושה, ברוח נדיבה ובמידה גדושה, מקבל את כ"א בנהורא נפישא, וה' ברך את אברה"ם בכל, צומך נלהב למען הכולל,

הר"ר אברהם יעקב זאב שנעק הי"ו

מ"שרי האלק" בהחזקת כולליו המעטירה

לרגל שמחתו בהולדת בתו שתחי' למז"ט

והנה כי כן יבורך גבר ירא ה' זקינו ידידינו החשוב זקן ונשוא פנים נכבד והמברכה אחת היא למע"כ חותנו ידידינו היקר הנכבד והמפואר

הרה"ח ר' שמעון מאשאקוויטש הי"ו

מוה"ר אברהם יודא כהן הי"ו

ותצא נא ברכותינו לראשכם עטרצ, שייזכה לרב צענוג ונחת לשם ולתפארת, ובזכות החזקת התורה יתברך בשפע ברכה והצלחה, אושר ועושר בהרחבה ובהרחה, אכ"ר.

המברכים ביקרא דאורייתא

הנהלת הכולל

אירגון "חסדי משה"

שע"י קהל יטב לב ד'סאטמאר בני ברק

לטובת נשמתו הטהורה של מורן רבינו הקה"ט בעל ברך משה זי"ע

מטרת האירגון: לסייע לאנ"ש בהסעת אנשים ומשפחות הלוח וחזור לבתי חולים ל"ע

הודעה נחוצה

הננו להודיע בזה לכל מתנדבי האירגון היקרים והחשובים שיחיו

כי בהיות שבימים אלו פג תוקפם של אישורי הכניסה לבתי חולים

לכן מתבקשים כולם לפנות אלינו להחליף ולחדש את הכרטיסים

בפלא': 050.4154308

בכבוד ובהוקרה

המארגנים

שבחו של אהר"ן

בידידות ובהוקרה, אגיע בזאת השורה, ברכת מזל טוב, וברכות לרוב, לגיסי היקר והנעלה, מופלג בכל מידה ומעלה, נחמד למטה ואהוב למעלה, רב פעלים במעשי צדקה וחסד לפרט ולכלל, אהוב ונערץ בפי כל

הר"ר פסח אהרן גרינוואלד הי"ו

לרגל שמחתו בתגלחת בנו כמר דוד יונה נ"י

יהי שיתזכה לראות ולרוות רב נחת וקדושה ממנו ומכל יוצי"ה ואך טוב וחסד ירדפוך כל ימי חייו, וראת בגים לבגיד כטוב אנות נפשו, אמן.

כ"ג ג'סן אוקירק השאח בשאתחק

אאיר ניישטאבט, אלאג י"ו

פנינים וחידושים בגמרא מס' גיטין הנלמד במסגרת חברת "יסודי התורה" נו"נ ע"י אחד המגי"ש

פניני התורה

חידה מהגה"ק בעל ישמח משה זי"ע

במשנה (דף כ"ח.) **"המביא גט והניחו לבעל כשהוא זקן או חולה נותן לה לאשה את הגט בחזקת שהוא הבעל קיים ואין חוששין שמא מת הבעל הזקן או החולה ובטלה שליחותו, לפי שמעמידים אותו בחזקת קמייתא שהיה חי ואומרים שעדיין הוא חי.**
ובגמ' אמר רבא לא שנו שמעמידים את הבעל השולח את הגט בחזקת קיים אף שהוא זקן וחולה **אלא זקן שלא הגיע לגבורות** שמונים שנה, כלישנא דקרא 'ואם בגבורות שמונים שנה', **וחולה שרוב חולים לחיים** שנרפאים ממחלתם, אבל **זקן שהגיע לגבורות** שהוא בן שמונים ויותר **וגוסס שרוב גוססים למיתה לא** אין מעמידים אותם בחזקת קיים, אלא חוששים שמא מת.
איתיביה אביי המביא גט והניחו זקן אפילו בן מאה שנה נותן לה בחזקת שהוא קיים הרי אף בבעל שהגיע לגבורות מעמידים אותו בחזקת קיים **תיובתא, ואי בעית אימא כיון דאיפליג איפליג** כיון שהפליג ונשתנה מדרך כל הארץ, שהאריך ימים כ"כ עד מאה שנה כבר נשתנה ואינו כשאר אדם, ואפשר שיאריך ימים יותר מזה, ומעמידים אותו בחזקת שהוא חי.

ובענין מה שלא חטאה אין כאן רבותא רק על ס"ד שנים הראשונים שהם רוב שנותיה, כי מזה ולמעלה רגלי חסידי ישמור, וכיון שעברו רוב שנותיו של אדם ולא חטא וכו',

וזה שאמר **"מאה ושבעה מיותר"** שהרי עד שמונים, וגם ממאה ולמעלה אין שום רבותא, והיה להפסוק להשמיענו רק אותן עשרים שנה הסמוכים למאה שבהם יש איזה חידוש, מה שאין כן עד שמונים וממאה ולמעלה כל אדם גם כן בחזקת שהוא קיים.

אמנם אין הוא כלום שעל כרחך צריך לכתוב שמונים הראשונים **"שהרי אי אפשר למאה בלא שמונים"** והאידך יכתוב לנו עשרים שנה הסמוכים למאה בלי להזכיר שמונים הראשונים, הרי בכלל המאה יש שמונים.

אמנם עדיין **"עשרים ושבעה מיותר"** שהרי אין באלה רבותא דכיון דאיפליג איפליג, וא"כ היה לו לכתוב שחיתה יותר ממאה שנה, מאחר שאין חידוש באלה השנים שחיתה אחר מאה, אלא להורות בא דהכל שוין לטובה, לכך הוצרך לכתוב שחיתה קכ"ז שנה, ויש בזה רבותא שלא חטאה רוב השנים מקכ"ז, שבמיעוט בתרא אין חידוש שממילא אדם נשמר מחטא אם לא חטא ברוב הראשון מימיו, דכיון שעברו רוב שנותיו של אדם וכו', ואילו היה כתוב שחיתה יותר ממאה שנה לא היה נשמע רק שלא חטאה נ"א שנה שהוא הרוב ממאה, אבל עתה שהודיענו שחיתה קכ"ז שנים יש כאן רבותא שלא חטאה הרוב ממספר אלה השנים שהוא ס"ד, דהיינו שגם מחמישים ואחד עד ששים וארבעה ג"כ לא חטאה וגם אלה שוין לטובה, ודו"ק ודפח"ח.

בישמח משה (פרשת חיי שרה) כתב וז"ל: **כל פטפוטין בישיין בר מפטפוטי דאורייתא** (ע"פ ירושלמי סוף ברכות), **ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה. חידה חדתי על הפסוק זה וזו היא, מאה ושבעה מיותר, אלא אי אפשר למאה בלא שמונים, ועדיין שבעה ועשרים מיותר, אלא להורות דהכל שוין לטובה מאחד וחמשים עד ארבעה וששים.**

פירוש חידה זו, ע"פ דאיתא בגיטין (כ"ח.) דבהניחו זקן נותן לה בחזקה שהוא קיים, ואמר שם לא שנה אלא שלא להגיע לגבורות וכו', אבל בן מאה כיון דאיפליג איפליג ובחזקת קיים הוא, ועוד שארז"ל (יומא ל"ח:) כיון שעברו רוב שנותיו של אדם ולא חטא שוב לא יחטא, ודו"ק, עכ"ל.

והנה חידה זו נלאו כל חכמי לב לפרשה, ובספר ילקוט הגרשוני (להג"ר גרשון שטרן ז"ל - ח"א על אר"ח קונטרס אחרון אות ג' דף ג:) מביא פירוש נפלא על חידה סתומה זו וז"ל שם: **בואו ונחזיק טיבותא לי"נ נלידיד נפשיה דהה"ג המפורסם וכו' מו"ה שלמה זלמן אוללמאן נ"י אבדק"ק ביסטריץ יע"א ששלח לי ביאור בחידה הזאת ע"פ פירוש הנ"ל שפירש הגאון בעצמו**

וז"ל: הנה במה שכתבה התורה מספר שני חיי שרה, הודיענו בזה שני דברים האחד שהאריכה ימים קכ"ז שנה, שנית שלא חטאה בכל אותם השנים, כפרש"י שני חיי שרה שכולן שוין לטובה, אמנם בענין אריכת ימים אין כאן חידוש רק על מספר עשרים שנה, כי עד שמונים כל אדם הוא בחזקת חי, וממאה למעלה ג"כ הוא בחזקת חי דכיון דאיפליג איפליג (כמבואר בסוגיא), וא"כ אין רבותא רק משמונים ועד מאה.

תולדותיהם של צדיקים ומעשיהם הטובים של בעלי ההילולא אשר בשמותם נקובים

הילולא דצדיקא

הגה"ק רבי ארי' לייבוש בן הגה"ק רבי סיני זי"ע האלבערשטאם
אדמו"ר מצאנז ז'מיגראד יומא דהילולא ח"י טבת (תשס"ז)

גם זכה בשנות בחרותו להסתופף בצל הרה"ק רבי אברהם שלום מסטראפקוב זצ"ל, ונסע הרבה פעמים לשבות את שבתו בצילו הק' בצוותא עם אביו הגה"ק רבי סיני זי"ע שהי' מאד בידדות עם הרה"ק מסטראפקוב, וכן כאשר נסע אצלו לבדו זכה אצלו לקרבה יתירה, ובלי לא התחיל עריכת השולחן עד שהיה מיסב על יד השולחן, ומגודל ענוותנותו תלה טעם הדבר, כי הבחורים שם לא היו חשובים כל כך, ולעומתם היה נחשב בעיניו בהיותו בנש"ק.

בבחרותו נסע לקראקא שם התגורר הגה"ק רבי ישעי' טשעחויב'ער זי"ע (הצער מבני מרן בעל הדב"ח מצאנז זי"ע), והשתתף בסעודת רעוא דרעוויין כשלמד בספר דברי חיים, והתבטא פעם שכאשר ישב בשיעור ושמע יוצא מפי רבי ישעי' כך וכך אומר אבא, נרתע באימה וביראה והתבונן שהוא יושב מול בנו של האי שרף וקדוש הרה"ק מצאנז זי"ע.

גילת אחר גילת

בקיץ שנת תרצ"ט לפ"ק בהיותו בחור כבן כ"ז שנה כשהחלו כבר לנשב רוחות המלחמה ברחו משפחתו מעיר זמיגראד ונמלטו על נפשם לעבר עיר קראקא שם נשתהו עד חודש אלול.

אחרי כן בתחילת חודש אלול ברחו מקראקא לזאקליקוב שבמחוז לובלין, שם היה מקום מגורי אחיו הגה"צ רבי ברוך זצ"ל חתנו של גאב"ד טשעבין זצ"ל אשר שימש שם ברבנות.

ויהי ביום השישי י"ז אלול עזבו את העיר זאקליקוב, ובלי שבת המשיכו לברוח לעבר העיירה יאנוב, שם לא שהו רק לילה אחת בדירת מסתור שאירגנו החסידים ולמחרת המשיכו מיד במנוסה.

בערב ראש השנה שנת ת"ש לפ"ק, חנו בכפר קטן שבו התגוררו רק שלשה יהודים ונאלצו להתפלל בראש השנה בלי מנין, ביום שני של ראש השנה ברחו הלאה מזרחה ולעת ערב הגיעו לעיירה קראסניסטאב, כעבור זמן קצר נמלטו שוב ומצאו מחסה במרתף של יהודי אחד עם עוד כמה משפחות, הכניסה למרתף הוסווה על ידי חבילות של תבן ושם נחבאו יומיים בלי אוכל ובלי תנאי קיום ממש, משם נמלטו לקצה האחר של העיירה, שם התחבאו שוב במקום מסתור.

אמנם לא ארכו להם שם הימים, כי בינתיים נודע למשפחתו בסודי סודות כי קו הגבול יהיה אצל נהר הבוג, למשפחתו בסודי סודות כי קו הגבול יהיה אצל נהר הבוג,

יאלה תולדות

הגה"ק רבי אריה לייבוש האלבערשטאם זצוק"ל נולד לאביו הגה"ק רבי סיני זללה"ה אבדק"ק ז'מיגראד בן הרה"ק רבי ברוך זללה"ה אבדק"ק גארליץ בנו החמישי של מרן ציס"ע רשכבה"ג הקדוש בעל הדברי חיים מצאנז זי"ע, ולאמו הרבנית הצדיקת מרת רחמה ע"ה בתו של האדמו"ר הרה"ק רבי נפתלי ממעליץ זללה"ה בן הרה"ק רבי יעקב ממעליץ זללה"ה בנו של הרה"ק רבי נפתלי מראפשיץ זי"ע בעל הזרע קודש.

בצעירותו למד אצל אביו זי"ע בזמיגראד, וכמו כן היה לו גם מלמד להועיל הרב החסיד ר' מיילעך'ל זאמושער ע"ה מחסידי זקינו כ"ק הדברי חיים זי"ע, [ומביאו בספרו הק' אריה שאג על המועדים (עמוד רפז)].

בשנות בחרותו למד כשנתיים ימים בטשעבין אצל הגאון אב"ד טשעבין זצ"ל בעל דובב מישרים, וממנו קיבל ג"כ היתר הוראה ונתעטר אצלו בהורמנא, הגאון מטשעבין זללה"ה היה לבסוף גם מחותן עם אביו הק' כאשר לקח לבתו את אחיו הרה"צ רבי ברוך מזאקליקוב ז"ל.

יסופר שהגאב"ד טשעבין זצ"ל העריץ אותו באותות כבוד והערכה בעת אשר למד אצלו בישיבה, עד כדי כך שבכל פעם שנכנס לביהמ"ד קם לכבודו, והדבר לא מצא חן בעיני בחורי הישיבה, ופעם ניגשו אל רבם הגאב"ד ושאלו בפניו מדוע יקום הרב לפני תלמידו, השיב להם כי הוא מכבדו מפני שהוא נוטר ברית.

ותחת אחת השיחים סיפר פעם אחת, שבימים ההם לא היה נהוג שבנש"ק הלכו ללמוד בישיבה, רק למדו בביתם אצל הוריהם, אולם בבחרותו השתוקק במאד לגלות אל מקום תורה, והתענה על זה הרבה תעניות עד שהוכרח אביו להסכים אתו, ושלחו ללמוד בישיבת חכמי לובלין המעטירה, ולמד שם במשך שלש שנים כולן שווין לטובה בהתמדת התורה מתוך עמל ויגיעה מרובה, וזכה להשלים את עצמו בכל מקצועות התורה בחבשו ספסלי בי מדרשא בשקידה עצומה ונפלאה, ולמד בחברותא עם הבחורים המופלגים פארי הישיבה, שאפילו אחר שכבר עזבו את שערי הישיבה לא משו מלחבבו, והיה ביניהם קשרי אותות חיבה יתירה, וכן היה אדוק ומקושר בעבודות אהבה לרבותיו, ובמיוחד למורו ורבו הגה"ק ר' שמעון ענגעל הי"ד מזעליכוב, והיה מרבה לספר בשבחו ובגדלותו, שהיה גאון עולם וקדוש עליון וכל רז לא אניס ליה, וגם הביא בספריו הק' ד"ת ששמע מפה קדשו.

דהיינו לצידם ממש, ולכן ביום הושענא רבא ברחו שוב מזרחה, ובליל חג שמיני עצרת הגיעו לעיר לודמיר, שם פגשו במאות פליטים יחד עם תושבי העיר, ועוד מאות חיילים יהודים ששרתו בצבא האדום וכולם כאחד התאספו בבית הכנסת ועמדו שם בצפיפות נוראה, ואביו נתכבד בכבוד והערצה על ידי תושבי העיר וכיבדו אותו לקבל ההקפה הראשונה, ומה מאד נדהם בשמעו שהכריזו אחריו את שמו של מחותנו גאב"ד טשעבין זצ"ל אשר אף הוא הגיע לשם עם הפליטים מבלי שידעו אחד אודות חבריו, ומיד התקרבו אחד אל השני ונפלו איש על צווארו של רעהו ופרצו בבכי, ויחד הודו לה' על הניסים שנעשו להם עד הנה.

באחד מהימים ההם כאשר נדדו ממקום למקום ולא מצאו מנוח לנפשם אמר אביו בשם זקינו הק' בעל הדברי חיים ז"ע על הפסוק (בראשית ד יב) נע ונד תהיה בארץ, שהראשי תיבות הוא נ"ע נישט עסן ונ"ד נישט דאווענען. בעיר לודמיר היתה המקום הראשונה שבאו אל המנוחה ואל הנחלה למשך שבועיים מעת שעזבו את ביתם, כעבור שבועיים ימים שוב נדדו מלודמיר ללעמבערג, שם הגיעו מאות אלפי פליטים והמקום היה צר מהכיל את כולם ושררה צפיפות נוראה, והרבה מחסידי ז'מיגראד שהתגוררו בובריקא הפצירו מאת רבם הגה"ק רבי סיני ז"ל שיעבור הוא ומשפחתו לדירה רחב ידיים שהכינו עבורם, ואכן כך עשו.

באותה העת גרשו מלכות רוסלאנד הרשעה את כל היהודים הפליטים ליערות סיביר, ועל אם הדרך בלבד כבר מתו רוב האנשים שהיו שם מתוך קושי השיעבוד והכפור העז, אך אותן האנשים שנשארו לפליטה לא ידעו ולא הבינו כי אלקים חשבה לטובה, כי אם לא היו מגיעים ליערות סיביר היו נעקדים על קידוש ה' על ידי הגרמנים ימ"ש, ולא היו זוכים להשאר בחיים.

באחת ממסעותיהם שבתו בשב"ק באיזה עיירה, ובסעודה שלישית יצא הקול שהרשעים הגרמנים ימ"ש מתקרבים ובאים, ותיכף ומיד ציוה הגה"ק רבי סיני לברוח משם, ואמר שבדעתו לפנות לצד מדינת רוסלאנד, כי הגרמנים ימ"ש הם יותר אכזריים מהרוסים, ואכן מה' מצעדי גבר כוננו, שברחו מבעוד מועד זמן מועט טרם הגיעו הרשעים, וכאשר הגיעו למקום מבטחים חקר הגה"ק רבי סיני לדעת מהיכן נודע הדבר שהרשעים קרבים ובאים, ואמרו לו שבנו הביא את הידיעה על כך, ושאל אותו מנין ידעת שהם באים, נענה ואמר שיצא לקצה העיירה כי היה נצרך לנקביו, והבחין שם בציגארט"ן שהיו בוערות שעדיין לא נכבו, והבין לתומו כי אין הם אלא מהגרמנים שכבר נתקרבו ובאו עד לקצה העיירה, ובגודל צדקתו לא ידע שאין זה מהרשעים, אלא מיהודים שחיללו את השבת רח"ל, ועי"ז נצמח הישועה שידעו לברוח מבעוד מועד ולקדם את פני הרעה.

ויהי אין ויהי אלא לשון צער, אח"כ בחודש תמוז שנת תש"א לפ"ק, חלה הגה"ק ר' סיני במחלה אשר ממנה לא נתרפא, והעבירו אותו ע"י הספינה לבית החולים, והצטרף

אליו בנו הרה"צ ר' ישראל זצ"ל, וסיפר שכאשר נתרקה הספינה נעמדו כל האנשים נצבים ליד החוף ושפתותיהם היו מרחשות תפילות ותחנונים לבריאותו השלימה, ולפתע פתאום עיניהם לנוכח יביטו האיך שהספינה חוזרת על עקבותיה ופונה אליהם, וכמובן נבהלו מאד וחיל ורעדה אחזתם שמא כבה נר אלקים, אבל בסוף נתברר להם ששכח לקחת אתו איזה חבילה, ובתוך אותה החבילה היו מונחות התכריכים שהכין לעצמו מראש, ושוב יצתה הספינה לדרכה, וכעבור כמה ימים ביום כ"ו תמוז יצאתה נשמתו של רבי סיני בטהרה ועלה ונתעלה לחיי העולם הבא כשהוא בן ע"א שנה, ובנו הרה"צ ר' ישראל טיפל בגופו הטהורה ועשה הטהרה והביאו לקבר ישראל שם בתוככי היער, וליד ציון קדשו הניח עצים ואבנים וכדו' לאות ולסימן איה מקום מנוחתו, ובתוכם השאיר שמו של הנפטר, וכאשר חזר הרה"צ ר' ישראל מקבורת אביו, והביא את הידיעה המרה כי נפלה עטרת ראשם הרימו כולם את קולם בבכי, ועשו אבל גדול ובכי רב וירב במחנה תאניה ואניה, אולם גודל הלחץ והדחק מנע מלהרבות באבלם המר.

מסיביר התגלגלו לעיר טאשקענט ואוזבקיסטאן, וסיפר יהודי אחד שפעם פתח את דלת האכסניא שלהם בטאשקענט, ראה האיך שהוא ואחיו הרה"צ ר' ישראל עוסקים בתורה בהתמדה ובריתחא דאורייתא, ולא חלו ולא הרגישו לקול ההמון וההמולה ששרר בחוץ.

משם נסעו שני האחים הק' לטהראן, ושמה הפיצו רוח של יהדות בקרב הילדיה הפליטים מפולין ומאונגאריין וכו' שאספו אותם שמה, והדבר היה לצנינים בעיני הסוכנות הציונית שפרשה שם את ציפורניהם הארסיים וביקשו לעקור כל זיק יהדות מהילדים הרכים, אבל הוא ואחיו לא התייאושו בקרבם והמשיכו במלאכת שמים לחנך את הצאן קדשים ולהדריכם לתורה ויראת שמים, כמו כן הזמינו עבורם תפילין כשרים על ידי טעלעגראמעס, וחמתם של הציונים בערה בהם עד למאד, ובעבור זה ענשו אותם שלא קיבלו סטערטיפיקט (אישור) לעלות לארץ ישראל, ונצטערו מאד וחזו בכאב לב שמתקופה לתקופה עולים קבוצות של ילדים לחונן עפר ארה"ק, והמה הוכרחו להשאר כי לא ניתנה להם הרשות לעלות מחמת חטאם החמור שהפיחו רוח חיים של תורה ומצוות בקרב בני ישראל, אך בסופו של דבר שלחו שוב טעלעגראמעס לחו"ל וסידרו להם משם שיוכלו לעלות לארץ ישראל דרך מצרים.

אר"י עלה מבבל

בסוף חודש כסלו תש"ד דרכו רגליו יחד עם אחיו רבי ישראל על אדמת הקודש, ראשית דרכם היתה לעיר תל אביב שהיתה אז עיר המטרופולין של החסידות בארה"ק, ומשם שמו פעמיהם לעיה"ק ירושלים ת"ו והתיישבו בשכונת בתי נייטין.

בתחילת חודש אדר בא בברית האירוסין עם הרבנית הצדקנית מרת אסתר מרים הדסה ע"ה, בתו של הגה"צ פאר היחס רבי יהודא צבי בראנדווין זצ"ל האדמו"ר מסטרעטין, אשר מזרע קודש מחצבתו, מגזע תלמידי הבעש"ט הקדוש ז"ע.

אר"י במסתרים

בימים ההם דרו בפתח תקוה הרבה מחסידי צאנז, והם הפצירו אותו במאד שיואל בטובו להעתיק משכנו בתוכם להאיר להם את הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר יעשון, ולגודל הפצרתם נענה למבוקשתם ובחודש תמוז תש"ד לפ"ק הופיע שם בהדרתו והרביץ שם תורה ויראה כמה שנים לתפארת.

בשנת תש"ט לפ"ק עבר להתגורר לעיר יפו, וגרו אז שם קיבוץ גדול של יראים וחרדים וביניהם פליטי העיר העתיקה עיה"ק ירושלים ת"ו.

אז נתעוררו כמה מחסידי זמיגרד להקים ישיבה לשמו ולזכרו של אביו הק' ז"ע, והם שלחו לו כסף בעבור זה, אולם לא היתה דעתו נוחה מזה, כי רצה להיות נחבא אל הכלים, והרחק מכל עניני פרסום ואדמור"ת וחשש שמא על ידי זה יתפרסם בין הבריות, על כן הקים אז ביפו ישיבה לעדת התימנים.

בשנת תש"ד עבר להתגורר בעיר התורה בני ברק יצ"ו והקים את בית מדרשו, אשר שם עבד את בוראו כל ימי חייו עד יומו האחרון עלי אדמות, וברבות השנים נהפכה לתל תלפיות, תל שכל פיות אליה פונים להפקד בדבר ישועה ורחמים מפיו ז"ל.

כאשר הציעו לו את שידוך זו, הלך לשאול חוות דעתו הק' של האדמו"ר בעל האמרי אמת מגור זצ"ל, ורשם על הפתק את שמו ושמה של המדוברת, וכשקרא האמרי אמת את הפתק אמר ל שהאשה הזאת לא תזכה לאריכות ימים אבל הוסיף לומר כי מי שישאנה יזכה להוליד בן צדיק, ולא ידע לשות עצה בנפשו כדת מה לעשות, מצד אחד היה כבר בן שלשים שנה ואם ישאר אחר כך אלמן ל"ע האיד ימצא שוב זיווג הגון, ומאידך השתוקק לזכות לבן צדיק, וגמר אומר בדעתו שהכל כדאי הוא לו בכדי לזכות לבן צדיק, וכאשר אמר בלשה"ק "פאר א זוהן א צדיק לוינט זיך", ואכן נשאה ביום י' ניסן תש"ד לפ"ק, ולשנה הבאה בחודש מנחם אב תש"ה לפ"ק נולד לו ממנה בנו בכורו כ"ק האדמו"ר הרה"צ רבי סיני שליט"א, וביום כ"ז תמוז תש"ו לפ"ק נסתלקה לעולמה אחר שחלתה במחלת הטיפוס ומקום מנוחתה בהר הזיתים.

גם אחיו הרה"צ ר' ישראל זצ"ל בא אז בברית האירוסין עם בתו של הרה"צ ר' אפרים שלמה טאלקאטשוב ז"ל, חתנו של האי גאון וצדיק מפורסם מגדולי בעלי ההוראה בעיר ה' שמה הגאון רבי שמשון אהרן פאלנסקי זצ"ל הרב מטעפליק ורב שכונת בית ישראל בעיה"ק ירושלים ת"ו.

KOLLEL AVRICHIM ATZEI CHAM
DSATMAR
KIRYAS JOEL BNEI BRAK
3 KDISSAS YOM TOV ST. BNEI BRAK

כול אברכים עצי חיים
דיסאטמאר
קרית יואל בני ברק
רחי קדושת יום טוב 3 בני ברק

מיסודו של כ"ק מרן רביה"ק בעל ברך משה ז"ע - בהדרתו והמשיכת מ"מ כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

ברכות בכפליים

ביקרא דאורייתא, נשגב בהנני שורצא, כסא דברכתא, קדם ידידינו היקר לעילא מכל תושבחתא, הרבני הנכבד והנעלה, נודע לשם ולתהילה, תוך אמוני עם סגולה, מאי"ר פנים לכל אדם, קובע עתים בתורת משה בנעימים, רודף צדקה וחסד בכל עונה, ובפרט תומך נלהב לכוללינו בנאמנה,

הרה"ח ר' מאיר משה פרידמאן שליט"א

מ"שרי האלה" בהחזקת כוללינו המעטירה

לרגל שמחתנו הכפולה, גילה אחרי גילה,

ובאירוס נכדתו שתחי' בת חתנו כבנו

בהולדת הבן נ"ו אצל נכדו האברך החשוב

ידידינו היקר והנכבד

הר"ר שלמה פריינד הי"ו

מוה"ר אברהם יעקב שווארץ הי"ו

בן ידידינו היקר והנכבד מוה"ר ישראל פריינד הי"ו

והנה כי בן יבורך גבר ירא ה' מחותנו ידידינו החשוב הרה"ח ר' אשר לעמל שווארץ שליט"א

ותהי נא ברכותינו לראשכם עטרת, שייזכה לרב תענוג ונחת לשם ולתפארת, ובזכות החזקת הצורה יתברך בשפע ברכה והצלחה, אושר ועושר בהרחבה ובהרוחה, אכ"ר.

המכרים ביקרא דאורייתא

הנהלת הכולל

דבר בעתו

לקט אמרי קודש מפי צדיקי וקדושי עליון.
בגודל קדושת הימים הבעל"ט וסגולתו

גודל מעלת אמירת תהלים בימי השובבי"ם

בספר לקוטי עצות להקדוש מוהר"ן זצ"ל וז"ל תיקון גדול למקרה לילה ח"ו לומר עשרה קאפיטל תהלים לאותו היום ואלו הן, טו, לב, מא, מב, נט, עז, צ, קה, קלו, קן, ומי שזוכה שאומרים באותו היום אין צריך לפחוד עוד מהפגם הנורא כי בוודאי נתקן ע"ז.

סיפר לי ש"ב הרה"ק ר' איטשילא מפרשיסחא בשנת תרכ"ד, בהיותי לבקר ציון א"י היהודי ז"ל, שפעם אחת שאל הגה"ק מו"ה ישעי' ז"ל מפשעדרבורז תלמידו המובהק, על מנהגו שהיה לו לומר איזה מזמורי תהלים קודם התפילה, הלא אמרו חז"ל שביקש דוד המלך ע"ה שיהי נחשב אמירת תהלים כנגעים ואהלות, והוא בכ"ף הדמיון, והשיב לו על פי מה שאחז"ל כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו, ורמזו בזה הספה"ק שאין אדם רואה על עצמו שום חסרון, ועפ"י ז"ל שביקש דוד המלך שיע"י אמירת תהלים יהא נחשב כנגעים ואהלות דהיינו שזוכה לראות נגעי עצמו וחסרונותיו שיוכל לתקנם, ולכן בימי השובבי"ם כאשר האדם מפשפש במעשיו ורוצה לשוב אל השי"ת בתשובה הזמן גרמא להרבות באמירת תהלים כדי שהקב"ה יאיר עיניו שיראה נגעי לבבו. (תפארת היהודי)

אמירת תהלים מסוגל לתשובה, כי יש נון שערי תשובה, ומ"ט שערים יכול האדם ליכנס בהם ולהשיגם, אך שער החמישים הוא בבחינת התשובה של השי"ת בעצמו כביכול, כי גם אצלו ית' מצינו בחינת תשובה, כמו שכתוב שובו אלי ואשובה אליכם, ואלו המ"ט שערי תשובה הם בחינת מ"ט אותיות שיש בשמות שני עשר שבטי יה כי כל שער ושער יש לה אות ממ"ט אותיות השבטים, והנה הכל חפצים ליראה את שמך, ואעפ"כ לאו כל אדם זוכה לעשות תשובה, כי יש אחד שאין לו התעוררות כלל לתשובה, ואפילו מי שיש לו התעוררות לתשובה אינו זוכה להגיע אל האות והשער תשובה השייך לו, ואפילו אם מגיע לשם, יכול להיות שהשער של תשובה סגור, ומחמת כל זה אין האדם זוכה לתשובה, ועל ידי אמירת תהלים אפילו מי שאין לו שום התעוררות לתשובה, הוא מתעורר לעשות תשובה, וגם זוכה על ידי תהלים להגיע אל השער ואות השייך לו ולפתוח השער, נמצא שזוכה ע"י תהלים לעשות תשובה, וזהו ואל"ה שמות בני ישראל הבאים מצרימה א"ת יעקב איש וביתו, סופי תיבות הם אותיות "תהלים" ואותיות "תשובה" כי על ידי תהלים זוכין לתשובה, שהיא בחינת "שמות בני ישראל הבאים מצרימה", כי מ"ט שערי תשובה, הם בחינת מ"ט אותיות שיש בשמות בני ישראל הבאים מצרימה להודיך שם כנוכר לעיל. (ליקוטי מהר"ן)

ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה. הנה הראשי תיבות מן ש'מות ב'ני י'שראל ה'באים מ'צרימה הוא השבי"ם וסופי תיבות תהלי"ם, כי מסוגל לחטאים ובפרט בימי השובבי"ם לומר תהלים, ואמרו משמו של הרב הקדוש מוהר"ר מרדכי מטשערנאביל זל"ה שסגולה לזה להתענות בעש"ק ובשב"ק יאמר תהלים וטוב לתיקון החטא. (דברי יחזקאל)

ובטעם הדבר י"ל כי מאחר שעל ידי חטא הידוע נכרת האדם משרש הקדושה, על כן התיקון לזה הוא באמירת תהלים אשר סגולתו נשגבה לחזור ולקשר את האדם אל שורש האבות למעלה, וכמאמרנו בתפילת ראש חודש, "ובשירי דוד עבדיך הנשמעים בעירך אהבת עולם תביא להם וברית אבות לבנים תזכור", ולזה רמז הכתוב ואמר, ואלה שמות בני ישראל, ואלה מוסיף על הראשונים, כי על ידי אמירת תהלים הרמז בפסוק זה, וזכו הבנים לשוב ולהתקשר עם הראשונים בשורש האבות. (ברך משה)

בימי השובבי"ם יתאמץ ויזדרז לקרות התהלים בשלימות בכל יומא ויומא כי הוא תיקון גדול לפגם הברית, תהלים נוטריקון תועלת הלימוד יתוקן מ"לה. (הכתוב לחיים)

מובא בספר יראים לגמור בכל שבוע שני פעמים תהלים, וזה תיקון לכל העבירות ובכללות גם כן תיקון גדול לפגם היסוד, דהיינו שיאמר תהלים בכל יום, ופעם אחת כל התהלים בלי הפסק וזה מסר הבעש"ט זי"ע שהוא כמנין כפ"ר שני פעמים ק"ן מזמורים. (טהרת הקודש)

כתב בספר מדבר קדמות וז"ל: דוד המלך התפלל יהוה לרצון אמרי פי, שהקורא תהלים יהא חשוב כעוסק בנגעים ואהלות, וכתבו גורי האר"ז"ל כי העוסק בסדר טהרות היא תיקון לפגם הברית, ואפשר שזה היתה כוונת דוד המלך ע"ה דהקורא תהלים יהיה חשוב כנגעים ואהלות ויהיה תיקון משום פגם הברית עכ"ל.

וצריך לתקן לגמור תהלים פעם אחד בכל שבוע ושבוע בציבור כי הוא תיקון ויסוד גדול לירידת השפע וזהו הדרך ישכון אור באור החיים לאחוז האדם דרכו לעשות תקנות לגמור תהלים פ"א בשבוע בציבור והיינו באשמורות ליל ו' שהוא תיקון גדול מאד כידוע. (קדושת יו"ט)

קבלתי מרבתי הגה"ק בעל ייט"ל מסיגעט ומבנו מ"מ בעל קדויו"ט זצוק"ל והם לא באו להעמיס על החוטא אדרבה רק ענינים קלים, ואת זה אשר הראה לי מו"ר בעל קדושת יו"ט

משולחן מלכים

שיחות קודש שנשמעו מפי כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

ג

יום ד' פרשת וירא תשס"ח לפ"ק

ביקורו של הגה"צ ר' יוסף מאיר אלטמאן שליט"א

גאב"ד חוג חתם סופר בני ברק

נתלוח אליו ידידו הגה"צ ר' יוסף צבי סופר שליט"א מו"צ בקרית יואל יע"א

גאב"ד חוג חתם סופר: ער האט אויך געהאט זייער שיינע תלמידים.

רבינו: די וועלט זאגט אז ער האט געהאט שענערע תלמידים פונעם פאטער דער חתם סופר.

גאב"ד חוג חתם סופר: ווייל דער חתם סופר האט אנגעהויבן צו מאכן אונגארן פאר א מדינה של תורה, נאכדעם איז שוין געווען א מדינה של תורה.

אונזער זיידע הגאון ר' אליעזר זוסמאן סופר זצ"ל ואבד"ק פאקש יצ"ו, בעל מחבר ספר המקנה ועט סופר, איז געווען א תלמיד מובהק פונעם כתב סופר.

רבינו: דער מהר"ם שיק ברענגט אים זייער אסאך צו, ער ברענגט וואס ער האט אים אנגעפרעגט.

גאב"ד חוג חתם סופר: יא ער איז געווען ביים מהר"ם שיק און ביים כתב סופר.

הגרי"צ סופר: ער האט ביי זיי געלערנט ביז די 28 יאר, אזוי האט ער געהאט צייט צו לערנען ביי ביידע.

גאב"ד חוג חתם סופר: דער כתב סופר שרייבט אויף אים "תלמידי כבני", ער איז דאך געווען א זון פון הג"ר פישל זנאמן ביתו של אביו מרן החתם סופר, האט ער אים מקרב געווען ווי אן אייגן קינד.

הגרי"צ: דער זיידע ר' זוסמאן פלעגט זאגן אז ער האט געלערנט ביי אים יארן לאנג, און ער האט קיינמאל נישט געהערט אז ער זאל זיך אויפטון מיט א אויפטו וואס ער האט מחדש געווען. ער שרייבט אז כאטש דער כתב סופר איז געווען א מוראדיגער בעל מחדש "מעולם לא שמעתי שיתפעל אפי' בדרך העברה" פון זיינע חידושים.

רבינו: אין ייטב פנים איז דא א שיינעם הספד אויפן כתב סופר. ער האט מספיד געווען די גדולים וואס זענען נסתלק געווארן ביי די דרשה שלש עשה מידות. זייער א שטארקן הספד, ער מייטשט דארט אויס אויפן נאמען "אברהם שמואל בנימין", מייטשט ער דארט אויס באזונדער אויף יעדן נאמען עקסטער.

גאב"ד חוג חתם סופר: דער רבי ז"ל (הגה"צ רבי יצחק שלמה אונגאר זצ"ל אב"ד חוג חתם סופר) האט דערציילט אז ווען ער איז געווען א יונגל אדער א בחור'ל, האט ער געפרעגט זיין פאטער דעם מחנה אברהם (הגה"צ ר' אברהם צבי אונגאר הי"ד אב"ד קאפאזאר) - דער מחנה אברהם איז געווען א גרויסער למדן - האט ער אים געפרעגט פארוואס די וועלט רעש'ט פון תשובות חתם סופר, די תשובות כתב סופר איז דאך הפלא ופלא, ער בויעט ווי אן ארכיטעקט, ער בויעט אויף פון אנהייב ממסד ועד הטפחות, ער הייבט אן פון א' ב'. **רבינו שליט"א:** כתב סופר איז טאקע א זעלטענהייט פון א ספר... דאס בא'מעמ'סקייט... צום סוף נאך ווען ער קומט ארויס צו די מסקנא.

גאב"ד חוג חתם סופר: יא, די תבנא לדינא צום סוף, דאס זעהט מען נישט נאך אזוינס.

האט אים דער מאטע גענטפערט "דו ביסט גערעכט, אבער אין תשובות הרשב"א זעהסטו אויך די שיינקייט פון כתב סופר? דער חתם סופר איז א רשב"א! אין כתב סופר איז טאקע די שיינקייט געוואלדיג, אבער דער חתם סופר איז א רשב"א".

רבינו: ער איז זייער שיין מלכין א סוגיא, אלע שיטות הראשונים, ער איז מסדר די קשיות לויט יעדן איינעם, ער איז אן אויסטערלישער לערנער געווען.

גאב"ד חוג חתם סופר: פלעגט דער רבי ז"ל זאגן אז די וועלט כאפט נישט דאס גדלות פונעם כתב סופר אזוי ווי מ'רעדט פונעם חתם סופר. ער האט געזאגט אז ער האט געשפירט א געוואלדיגע תשוקה צו די שיעורים, און די תשובות, די תשובות זענען דאך אויף ד' חלקי השו"ע. ער (הכתב סופר) איז געווען א יונגערמאן א בעל יסורים, ובימיו נפלגה הארץ (כי הוא עמד בראש המיילונג באונגארן), ער האט געמוזט פירן די גאנצע מערכה ונגד הנעלאגן בימיו, און די וועלט כאפט נישט די פלא, ווי אזוי קען א מענטש אזויפיל.

רבינו: דער כתב סופר האט אליינס געזאגט אז ער האט זיך אויסגעוועלט א שווערן דרך הלימוד, אבער ער קען דאס שוין נישט מושיץ. ער איז זייער קלאר, זייער קלאר.

גאב"ד חוג חתם סופר: אין ספר "מלאה קטרת" פון רבי אליעזר זוסמאן ז"ל איז אויך דא אַ הפלא'דיגער הספד אויפן כתב סופר, אלעס גייט אויף זיין נאמען שמואל.

כ'האב געהערט פון אַ איד, וואס האט געהערט פון זיין טאטן אז ער איז געווען ביי די דרשות פון רבי אליעזר זוסמאן, האבן זיי שוין געוואוסט אויף וועלכע פסוק ער וועט זאגן, און אויף וועלכן מדרש ער וועט זאגן, און וואס ער וועט זאגן, ווייל ער פלעגט איבער'הערן די זעלבע, ואף על פי כן, איז יעדער געווען מיט אַ אפענע מויל מרוב מתיקות. און ער האט געזאגט אז ביחס צום מחנה חיים ואחיו של הג"ר זוסמאן זצ"ל, איז דער כח הדרוש פון רבי אליעזר זוסמאן נישט געווען אזוי שטארק. ווען דער מחנה חיים האט געזאגט דרשות איז דאס געווען פלאס פייער. מיט די מתיקות פון רבי אליעזר זוסמאן, פון דעסמוועגן איז דער מחנה חיים געווען מער און מער.

רבינו: אבער דער כתב סופר'ס חידושים, לדוגמא דער ספר אויף גיטין איז דאך... מוראדיג, אויף כתובות האט ער געהאט אַ חיבור, דאס איז נישטא, איך שמעל זיך פאר אז ס'איז געווען אויף נאך מסכתות. אלעס איז דאך וואונדערבאר. די תשובות, די דרשות איז אבער נישט דאס.

גאב"ד חוג חתם סופר: די דרושים על התורה מיינט דער רבי? **רבינו:** ניין, די דרשות כתב סופר. די דרשות חתם סופר שמי'.

דער חתם סופר נאכן דאווענען פלעגט ער זיך אויסדרייען און זאגן פאר די בחורים וואס פלעגט גיין עסן 'שענ', יעדער האט געדארפט זאגן אַ תורה ביים טיש, האט זיך דער חתם סופר אויסגעדייט נאכן דאווענען און געזאגט אַ תורה, און די בחורים האבן אויסגעהערט און זיי זענען געגאנגען.

גאב"ד חוג חתם סופר: אונזער עלטער פעטער ר' נפתלי סופר זצ"ל [בעל מטה נפתלי, אחיו של הגאונים בעל מחנה חיים והג"ר זוסמאן זצ"ל] ברענגט זייער אַ אינטערעסאנטע זאך, ער איז מרמז אז דער עולם האט דעמאלטס זייער ליב געהאט מגידות, דער עולם האט דעריבער געפאדערט אז זיי ווילן הערן מגידות, דער כתב סופר האט אבער נישט געהאט קיין צייט, ער איז דאך געווען עסוק מיט די ישיבה, מיט די רבנות, מיט די תשובות, האט דער כתב סופר געזאגט אז מ'זאל ברענגען אַ מגיד. מ'האט טאקע געברענגט שפעטער אַ מגיד... די מקורבים פונעם כתב סופר האבן אבער גע'מענהעט אז ס'מוגט נישט צו ברענגען אַ מגיד, ווייל דער עולם איז אזוי להוט נאך מגידות אז מ'וועט לויפן נאר צו די מגידים, און מ'וועט מאכן עגמות נפש שפעטער פאר די קינדער. האט דער כתב סופר געזאגט "וואס זאל איך טון, זיי זענען דאך גערעכט אז זיי ווילן הערן מגידות, אבער אויף וואס זאל איך מוותר זיין, אויף די גמרא תוס'! איך קען נישט, אויף די תשובות? איך קען נישט".

רבינו: איך האב געהערט אז דער כתב סופר האט געברענגט אַ מגיד, און דער מגיד האט אים אויסגעטיילט צרות שפעטער, ווען דער כתב סופר איז נפטר געווארן האט מען נישט געוואלט אויפנעמען דעם ווהן, דעם שבט סופר. דער מגיד האט דאס

ארעגניזירט, און די קהילה האט אים נישט געוואלט אויפנעמען. מ'האט דעמאלטס אויפגעהאלטן די קבורה פונעם כתב סופר כאטש צוויי מעת לעת.

מען האט צוואמען גערופן אלע תלמידים פונעם כתב סופר, און אויך די תלמידי החתם סופר וואס האבן נאך געלעבט, אלע זענען געקומען צו פארן קיין פרעשבורג, און מ'האט געמאכט אן איבערקערעניש, צוויי מעת לעת האט גענומען ביי מ'האט אויפגענומען דעם שבט סופר.

גאב"ד חוג חת"ס: ר' נפתלי ברענגט דאס צו ווייזן דאס גדלות פונעם כתב סופר, אז ער האט נישט געוואלט שטערן זיין עבודה אין די ישיבה און די תשובות, און ער האט געהאלטן אז די בני העיר זענען גערעכט, האט ער אליינס געהייסן ברענגען אַ מגיד.

דער מחנה חיים האט געלערנט תורה מתוך הדחק, ער האט געלעבט אויף אַ פת לחם, און מ'האט אים מציע געווען צו זיין רב אין פרעשבורג, אין בית המדרש פון די בעלי מלאכה, וואו ער וועט האבן אַ שיינע פרנסה און קענען אויפטון פאר אידישקייט, איז דארט געווען אַ קרוב משפחה וואס האט אים פארגעשלאגן די הצעה, און דער מחנה חיים האט געזאגט אז ער דארף זיך מיישב זיין.

איז ער געגאנגען פרעגן דעם כתב סופר צי ער זאל דאס אננעמען, האט אים דער כתב סופר געזאגט "איך וויל נישט דיין מצב, דו ביסט דאך אן ארימאן, דו מוזט עס אננעמען". האט דער מחנה חיים געלערנט פשט אין די ווערטער אזוי, לעולם, האט דער רבי אַ ביסעלע הקפדה דערויף, נאר אזוי ווי איך בין אַ ארעמאן איז ער נוהג בחסידות, און ער לאזט מיך קומען, איז דער מחנה חיים געגאנגען זאגן אז ער נעמט דאס נישט אן.

ער שרייבט אז ער לויבט דעם אייבערשטן אז ער האט אים חונן דעת געווען עומד צו זיין בנסיון, ווייל אויב נישט וואלט ער ווען געווען פארווארפן פון ביידע עולמות.

רבינו: אין פרעשבורג איז דאך געווען אזא מעשה מיט יארן פריער ביי רבי עקיבא אייגער הראשון, דארט איז געווען אן אלטער רב, און לעת זקנתו איז ער געווען שוואך, און קהל האט פארשאמנען אז ער האט שוין נישט קיין כח, און זיי האבן אויפגענומען אַ רב אין פרעשבורג. עס איז געווען שבת שובה האט דער אלטער רב געקוקט ביים פענסטער און ער האט געזעהן ווי מ'גייט, האט ער געפרעגט וואו מ'גייט, האט מען געזאגט אז מ'גייט אין שול אריין הערן אַ דרשה, ער איז באלד דערנאך נפטר געווארן פון חלישות הדעת.

דער חתם סופר אליינס איז געווען אין פרעשבורג אלס יונגערמאן, דעמאלטס איז געווען רב הג"ר משולם טיסמעניצער ואגראו ז"ל, און ער איז געווען ביי ר' משולם, און ער האט אים זייער מכבד געווען, דער חתם סופר איז נאך געווען זייער יונג, און רבי משולם איז דאך געווען דער גאון הגאונים, אזוי פאר די מסובים איז דאס געווען אַ חידוש, און זיי האבן אים איבערגעפרעגט דערויף, האט רבי משולם געזאגט "ער וועט נאך זיין דא רב".

גאב"ד חוג חתם סופר: רוח הקודש נפלטה מפיו.

רבינו: רבי אבישיל פראנקפורטער זצ"ל איז געווען רב אין פראנקפורט ווען דער חתם סופר איז געבוירן געווארן, און בימים ההם האט מען געדאווענט קבלת שבת פרי, די מוטער פונעם חתם סופר הצדיקת ריזל ע"ה האט געדארפט גיין צו לידה האט זי נישט געוואלט אז מ'זאל מקבל שבת זיין, כדי ס'זאל נישט זיין קיין חילול שבת ביי די לידה. האט זי באפוילן אין שוהל אז מ'זאל ציווארטן מיט קבלת שבת. ווען מ'האט איבערגעגעבן די בקשה פארן רב ר' אבישיל האט ער געהייסן ווארטן. יעדער איז געבליבן שטיין... ביי די 'עקס' איז דאס נישט אזוי פשוט, אבער מען האט געווארט. האט רבי אבישיל געזאגט "עס קומט אראפ אן אור גדול ונורא".

די מוטער פון חתם סופר ליגט טאקע אין פראנקפורט.

דער חתם סופר איז נאך געווען א יונגל ווען רבי אבישיל האט אים גענומען שמחת תורה ער האט אים אויפגעהויבן און געזאגט אז ער טאנצט מיט א ספר תורה... דאס איז נאך געווען ווען דער חתם סופר איז נאך געווען א קינד.

גאב"ד חוג חתם סופר: איך האב געזעהן אין "דברי שערי חיים" פונעם מחנה חיים, ער ברענגט דארט וואס ער האט געהערט פון זיין טאטן הג"ר פישל, אז דער חתם סופר האט אים אליינס דערציילט אז ווען ער איז געקומען קיין פרעשבורג איז דארט געווען א חברה וואס האבן גע'מסר'ט די ישיבה צו די שלמונות, און די מסירה האט געמאכט עגמת נפש, האט דער חתם סופר געלאזט רופן די חברה, האבן זיי גענטפערט אז דער פרעשבורגער רב ווייסט וואו מיר וואוינען... איז דער חתם סופר געגאנגען צו זיי, צו די מלשינים, און ער האט נישט געקענט פועל'ן ביי זיי צוריק צוציעהן פון די מסירה, ער זאגט אז ס'איז געווען זלגו עיניו דמעות, ער האט זיך צו זיי געבעטן, זיי האבן קלאר געזאגט אז זיי קענען טאקע צוריק ציען, אבער זיי האלטן נישט דערביי, האט דער חתם סופר דערציילט אז די גאנצע חברה זענען ל"ע גע'הרגיע'ט געווארן מיט מיתות משונות, איינער פון די פרויען פון די מלשינים איז געקומען איבערבעטן דעם חתם סופר, זי האט געזאגט אז דער רבי זאל בעטן אויף איר מאן, האט ער גענטפערט "איך בעט אויף זיי דריי מאל א טאג ביי זלמלשינים".

ער האט אבער געזאגט אז פאר צוויי פון די חברה האט דאס נישט געשאדט, ווייל אויף איינעם פון זיי האט דער חתם סופר געזעהן אז ער וויל נישט מיטשטיין מיט די חברה, נאר ער האט נישט קיין כח זיך געגנשטעלן, דער צווייטער, ווייל ער איז געווען א ת"ח און דער כח התורה האט מגין געווען, ווי חז"ל זאגן (חגיגה מ:): "ככה רבי מה למשמאילים בהם כך וכו'", ס'איז מבהיל הרעיון, ער איז געווען א מסור, עס כל זה דער כח התורה האט מגין געווען.

רבינו: ווען רבי שמעון סופר זצ"ל איז געווארן רב אין קראקא האט ער געהאט א גרויסע התנגדות, עס איז געווען אן איבערקערעניש אין שטאט, ווען ער איז אנגעקומען אין שטאט

איז ער געגאנגען זאגן די ערשטע דרשה, די לומדים אין שטאט האבן זיך אנגעגרייט מיט שמארקע קשיות אים צו קענען אפווענדן. זיי האבן זיך אראפגעזעצט אין די ערשטע שורה, און זיי האבן אים געוואלט אפווענדן במשך די גאנצע דרשה. [הג"ר יענקעלע רימליווער ז"ל, דער כוכב מיעקב, דער פאטער פון משעבינער רב ז"ל איז אויך דארט געווען].

ווען רבי שמעון סופר איז אריינגעקומען אין ביהמ"ד און ער האט זיך אויטגעקוקט האט ער באלד געזעהן וואס דא קומט פאר, האט ער געזאגט אז ער וויל דערציילן א מעשה.

האט ער דערציילט אז ווען ער איז געווען א קינד איז אין פרעשבורג געווען א חתונה בתערוכות ל"ע, איז מען געקומען דערציילן פארן חתם סופר אז ס'איז דא אזא חתונה אין די שטאט, האט דער חתם סופר געשיקט זאגן אז מ'זאל דאס מבטל זיין, אבער זיי האבן זיך נישט וויסנדיג געמאכט, האט דער חתם סופר אים גענומען, דעם זון, ער איז נאך געווען א קינד, און ער האט אים געזאגט "גיי אהין און זאג אין מיין נאמען אז איך האב דאס געהייסן מבטל זיין", ער איז טאקע געגאנגען און איבערגעגעבן בשליחות פונעם טאטן, זיי האבן אים פאריאגט פון דארטן. איז ער צוריק געגאנגען צום טאטן און דערציילט וואס עס איז געווען. האט דער חתם סופר געהייסן אז ער זאל נאכאמאל צוריק גיין און זיי זאגן אז ער ווארנט זיי, אז זיי זאלן שוין אויפהערן. ער איז נאכאמאל געגאנגען, און ער האט איבערגעגעבן דעם טאטנס ווערטער, און איבערגעזאגט פארן חתן דעם טאטנס התראה. יענער האט אים אנגעשריגן אז ער זאל ארויסגיין פון דא, אז נישט וועט ער אים אנקלאפן די ביינער. איז ער צוריק געקומען און דערציילט פארן טאטן.

האט אים דער חתם סופר געהייסן צוריק גיין "גיי זאג זיי אין מיין נאמען אז איך ווארן זיי". האט ר' שמעון געזאגט "זיי האבן געזאגט אז זיי וועלן מיך שלאגן". האט אים דער חתם סופר געזאגט "אויב זיי וועלן דיך שלאגן, גיב איך דיר א שם, אז מ'שלאגט דיר זאלסטו מכוון זיין דעם שם".

ער איז נאכאמאל געגאנגען און ער האט איבערגעגעבן די שטרענגע התראה פונעם טאטן, דער חתן האט מקיים פסק געווען, ער האט אויפגעהויבן די האנט צו שלאגן, האט ער מכוון געווען דעם "שם" און דער חתן האט זיך אויסגעצויגן אויפן פלאץ... פארשטייט זיך אז קיין חתונה איז מער נישט געווען, און ס'האט זיך געענדיגט.

האט רבי שמעון סופר אויסגעפירט "מורי ורבותי, איך געדענק נאך דעם שם"...

עס האט דעם עולם אנגעכאפט אזא פחד אז מ'האט זיך אויפגעהויבן און מ'איז ארויסגעלאפן פון שוהל.

רבי שמעון סופר האט שפעטער אויך נישט געלעקט קיין האניג... אין קראקא זענען געווען פארשידענע חסידים, און זיי האבן זיך געקריגט צווישן זיך, איינמאל איז איינער אריינגעקומען צו אים אין שטוב און אים געטראפן זייער צוגעלייגט, האט ער אים געפרעגט דערויף, איז ער צוגעגאנגען צום לעדל און

ארויסגענומען א פאשקעוויל וואס איז געווען געצילט קעגן אים, און ער ווייזט אים דעם צעמל. האט יענער געפרעגט "דער רבי מאכט זיך צומין פון אפאר שקצים?"

האט רבי שמעון סופר געזאגט "ס'איז נישט אזוי פשוט, די חסידים האבן זייער א גוטע נאז, אז זיי שרייבן אויף איינעם אז עס טויגט נישט, טויג ער נישט, כ'האב זייער מורא דערפון".

איינמאל איז איינער אריינגעקומען צו אים פורים נאכמיטאג, און ער האט אים אויך געטראפן אין זייער א צוגעלייגטן מצב, האט ער אים געפרעגט "פארוואס איז דער רבי אזוי צוגעלייגט?", האט ער גענטפערט "ס'איז היינט פורים נאכמיטאג, איך בין דא רב אין שטאט, און ס'איז זאל נישט זיין אפילו איין בעה"ב וואס זאל ברענגען משלוח מנות פארן רב?".

זאגט יענער מיט וואונדער "וואס הייסט? אין יעדן בית המדרש הענגט א צעמל אז דער רבי האט געבעטן אז קיינער זאל נישט ברענגען משלוח מנות".

דאס איז א מעשה פון הונדערט און פופציג יאר צוריק! און נאך אויף רבי שמעון סופר!

דער כתב סופר שרייבט אין א תשובה - ער איז געווען אין קראקא באזוכן ביים ברודער - שרייבט ער דארט וואספארא גרויסע כבוד ער האט דארט געהאט, די גאנצע שטאט איז זיך צוזאמען געקומען יעדן טאג האט מען אים מכבד געווען צו זאגן א דרשה אויף א צווייטע פלאץ, ער שרייבט אז ער האט געהאט סנדקאות.

גאב"ד חוג חתם סופר: דער חתם סופר האט געהאט נאך א זון, ר' יוסף, ער האט איהם געגעבן א קמיע, ער פלעגט דאך שרייבן קמיעות, ער פלעגט דאס געבן דורך אונזער זיידע הג"ר פישל, ער פלעגט אים מערערע מאל אנזאגן ווי אזוי ער זאל דאס לייגן, ס'זאל נישט ליגן פארקערט. איין שבת נאך קידוש האט ער געזוכט דעם זוהן, ער איז ערגעץ געלאפן געווארן, ער האט געזעהן אז ער איז געפאלן ערגעץ, האט דער חתם סופר געהייסן אז מ'זאל בודק זיין אין די קמיעות, און מ'האט געזעהן אז ס'איז געלעגן פארקערט. זעהט אים אז די חיצונים האבן דאס מהפך געווען.

רבינו: רבי יהודה גרינוואלד ז"ל דער סאטמארער רב איז געווען זיין איידעם.

גאב"ד חוג חתם סופר: אזוי איז נישט געבליבן קיין קינדער פון דעם זון.

רבינו: ניין, ס'איז נישטא קיין קינדער. די רביצין פון ר' יהודה גרינוואלד ז"ל האט מאריך ימים געווען, זי איז געווען א גרויסע זקנה, זי איז נפטר געווארן ווען דער פעטער ז"ל איז שוין געווען רב אין סאטמאר, דער פעטער ז"ל האט איר מספיד געווען, זי איז דאך געווען א רעכטע אייניקל פון חתם סופר, אויסער דעם איז זי געווען די רביצין פונעם מרא דאתרא.

גאב"ד חוג חתם סופר: פונעם חתם סופר איז געבליבן דורות, מויוענטער אייניקלעך, כמעט אלע יראי ה'.

רבינו: יא, עס זענען דא אסאך אייניקלעך פון חתם סופר.

ער האט דאך געלאזט א גרויסע ירושה פאר כלל ישראל, זיינע הייליגע ספרים, א וועלט מיט ספרים, מ'דוקט נאך היינט נאך און נאך נייע ספרים, אויף מסכתות וכו'.

גאב"ד חוג חתם סופר: מ'זעהט אויך אין די ליקוטי הערות פון הג"ר יששכר דוב גאלדשטיין ז"ל אז כלל ישראל לאזט נישט אים קיין שורה אן מדייק זיין אינעם חתם סופר.

רבינו: יא, מ'האט זיך געפלאגט אין די ווערטער פונעם חתם סופר אזוי ווי אין א תוס'.

זכרנו רבינו בפירות

הגרי"צ: הג"ר פייבל פלוט זצ"ל אין ליקוטי חבר בן חיים זאגט אז דער חתם סופר איז געווען גרעסער אין נסתר ווי אין גגלה.

רבינו: איך בין שוין געווען עטליכע מאל אין פרעשבורג. אויך געווען ביים כתב סופר.

הגרי"צ: דער מחנה חיים ליגט אין די זעלבע שורה.

גאב"ד חוג חתם סופר: מיר זענען אייניקלעך פון ר' פישל, ער איז לכאורה געווען דער גאנצער מענטש ביים חתם סופר.

רבינו: יעדן טאג איז ער געווען ביים חתם סופר.

גאב"ד חוג חתם סופר: ער האט געהאט אזא ענין ווי מ'זעהט ביי די תלמידי בעל שם צו זיין יעדן טאג ביים רבי'ן, דער חתם סופר האט זיך אויך משתדל געווען צו זעהן יעדן טאג ר' פישל'ן. אזא התקשרות.

רבינו: ס'איז דא אין די תורות פון חתם סופר פארשידענע זאכן וואס ר' פישל האט געשריבן.

הגרי"צ: אנהייב תורת משה שרייבט ער איבער דריי זון פון ר' פישל וואס ער האט זיך פארלוירן בחייו, בחורים, גאונים. אויך א מאכטער האט ער פארלוירן.

גאב"ד חוג חתם סופר: ביי די צוואה האט רבי פישל געשריבן פאר די קינדער אז זיי זאלן נישט נעמען קיין געלט פארן לערנען משניות, דאס איז געווען די פרנסה פון תלמידי חכמים דעמאלטס, און אז זיי זאלן נישט אננעמען קיין רבנות, און אז זיי זאלן נישט שרייבן קיין ספרים, דאס איז געווען זיין ערשטע צוואה. שפעטער האט ער געשריבן אין די צוואה, אז דאס וואס ער האט געשריבן אז זיי זאלן נישט נעמען קיין געלט פארן לערנען משניות לאזט ער, אבער רבנות, אזוי ווי ער זעהט דעם מצב אז אויב זיי וועלן נישט זיין קיין רבנים וועט מען נעמען אנדערע וואס טויגן נישט, זאלן זיי זיך משתדל זיין נישט צו זיין קיין רבנים, אבער אויב עס קומט א הצעה זאלן זיי שוקל זיין צו זיי מיינען לשם שמים. און אויב זענען זיי שוין רבנים, קענען זיי שוין שרייבן ספרים אויך. אזוי האט ער באקומען דעם 'עונש' אז זיינע אייניקלעך זענען געווען אזא רבני'שע משפחה מיט אזויפיל ספרים. ער איז אפגעקומען אזוי במידה טובה, פון די גרעסטע רבני'שע משפחות.

גאב"ד חוג חתם סופר: כ'זואלט געוואלט באקומען א ברכה פונעם רבי'ן.

רבינו: שפע ברכה והצלחה מיט סייעתא דשמיא, א רב דארף האבן סייעתא דשמיא.

גאב"ד חוג חתם סופר: יישר כח.

דברית קירש

מב"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

דרשה לתלמידי הישיבות בקרית יואל יום ב' פרשת שמות שנת תשס"ח לפ"ק

[ב]

עוד י"ל על פי דברי א"ז זללה"ה בישמוח משה (פ' מקץ) לפרש הכתוב (תהלים קד כא) הכפירים שואגים לטרף ולבקש מאל אכלם, כי הפוגמים באות ברית קודש מושכין ניצוצות הקדושות מנשמתן לתוך הטומאה, והנבראים מהניצוצות צועקים לפני הון ומפרנס ית"ש, שיטול מאביהם אשר בראם את הפרנסה הנקבצת לו וליתן להם די מחסורם, כי מי ביקש זאת מידו שיבראם. והנה מבואר במס' יומא (דף סט:) דיצרא דעבירה נקרא כפיר ואריה. וזה שאמר הכתוב הכפירים היינו אלו הנבראים שלא בקדושה הנקראים כפירים, שואגים לטרף שיתן להם פרנסתם, ולבקש מאל את אכלם של אותן בני אדם שבראם, עכ"ה"ק.

וזה שהעיד עליהם הכתוב ותיראן המילדות את האלהים, שהיה להם יראת שמים ועשו פעולה לטובה שיתנהגו בני ישראל בקדושה, ועל ידי זה ותחיינן את הילדים, שהיו מספקות להם מים ומזון כפשוטו, שלא יהיה ח"ו חסרון בשפע הפרנסה.

[ג]

עוד י"ל על פי מה שכתב הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע בהנהגות האדם (ס"א) כי חטאת נעורים של האדם מסמין עניו שלא יראה ולא יוכל לברר הלכה לאמיתתה של תורה. וכדאי הוא לכל בחור שילמוד את דבריו הקדושים, וצריך שיהיו חקוק על לב כל אחד.

וזה שהעיד עליהם הכתוב ותיראן המילדות את האלהים, שהיה להם יראת שמים, ולא עשו כאשר דבר אליהן מלך מצרים, חלילה לטמאות את בני ישראל, ועל ידי זה ותחיינן את הילדים, שהיו מספקות להם מים ומזון, רמז על תורה ומזון רוחני, שעל ידי שהשגיחו עליהם שישמרו עצמם בקדושה, היו מספקות להם תורה ומזון רוחני, והיו מאירים את עיניהם בלימוד התורה שיוכלו להבין ולהשכיל באמת את דברי התורה, וכאשר מתנהגים בקדושה אז יכולים לזכות להשגה בלימוד התורה.

ויאמר מלך מצרים למילדות העבריות וגו' אם בן הוא והמיתן אותו ואם בת הוא וחיה, ותיראן המילדות את האלהים ולא עשו כאשר דבר אליהן מלך מצרים ותחיינן את הילדים, ופירש"י ותחיינן את הילדים, מספקות להם מים ומזון.

ויתבאר על פי דברי מרן דו"ז זללה"ה בדברי יואל (פ' שמות עמוד ק) בביאור הכתוב (פ' שמות) ויהי בימים הרבים ההם וימת מלך מצרים ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויזעקו ותעל שועתם אל האלהים מן העבודה, ופירש"י ז"ל נצטרע והיה שוחט תינוקות של ישראל ורוחץ בדמם. ביאור הענין כי חז"ל טמנו בזה ברמז במתק לשונם על מה שאמרו בגמרא (נדה יג.) כל המוציא ש"ז לבטלה כאילו שופך דמים שנאמר (ישעיה נה) הנחמים באלים תחת כל עין רענן שוחטי הילדים בנחלים, אל תיקרי שוחטי אלא סוחטי. וזהו הכוונה שהיה פרעה שוחט ילדי ישראל, היינו שביקש תחבולות להחטיא את בני ישראל בחטא הנורא הזה, עכ"ד.

ובזה יתבאר מה שאמר פרעה למילדות העבריות, אם בן הוא והמיתן אותו, רמז על חטא זה, שצוה אותם שיחטיאו בני ישראל, אך הכתוב העיד עליהם ותיראן את המילדות את האלהים, שהיה להם יראת שמים, ולא עשו כאשר דבר אליהן מלך מצרים, חלילה לטמא את בני ישראל, ותחיינן את הילדים, רמז על מדת היסוד הנקרא חי עלמין (וזהו מקץ קצנ), והיינו דכתב רש"י שהיו מספקות להם מים ומזון, רמז על לימוד התורה (תענית א.) ומזון רוחני, כי כתב הרמב"ם (הלכות איסורי ביאה פכ"ב הכ"א) אין מחשבת עריות מתגברת אלא בלב פנוי מן החכמה, ולכן היו מספקות להן שיוכלו לעסוק בתורה, והיו מטרידים אותם בעסק ויגיעת התורה, שעל ידי זה לא יבואו לידי חטא ח"ו, כי בתורה הקדושה יש בו קדושה נפלאה, וכחה גדול ללחום עם פרעה וחיילותיו וכל כוחות הטומאה שיוכלו להתנהג בקדושה.

[ד]

עוד יתבאר על פי מה שכתב בספה"ק חרדים (פרק סה) בשם האריז"ל, דמה שנמצא בדברי הראשונים תוכחות על עון, סיגופים ויסורין קשין, לא נזכרו אלא למי שאין עמלו בתורה, אבל מי שתורתו אומנתו, ויודע דעת ויראת ה', זאת היא תקנתו, לא יחלש ולא יתבטל מלימודו, עכ"ל. **וזה** שאמר ותיראן המילדות את האלהים, שהיה להם יראת שמים, ולא עשו כאשר דבר אליהן מלך מצרים, חלילה לממאות את בני ישראל, אלא ותחייין את הילדים, שלמדו תורת חיים עם הילדים, והשרישו בקרבם חיות דקדושה של התורה הקדושה, ועל ידי זה לא היה צורך לעסוק בתעניתים וסיגופים לתיקון החטא, אלא היו מספקות להם מים ומזון, שהיו יכולים לאכול ולשתות, ובכל זה לזכות לכל תיקוני תשובה.

עומדים אנו בימי השובבי"ם שהם זמנים המיוחדים לתשובה, ובימים מקדם היו חסידים ואנשי מעשה אשר בשבועות הללו היו מרבים בתעניתים וסיגופים לכפרת העוונות, ובדאי שאין זה ענין לבחורי חמד העוסקים בתורה, דאדרבה תיקון הנפש לבחורים הוא להוסיף אומץ בלימוד התורה ולהוסיף ביגיעה והבנה והתמדה, להתעמק יותר בלימוד התורה"ק, הראש והמח יתה יתה יותר שקוע בתורה"ק, ולהתבדל מידעית הבלי עוה"ז, ויש להמליץ בדברי חז"ל מחשבה מוציאה מידי מחשבה, כי התיקון לאדם אשר נכשל ר"ל בהרהורים רעים ומחשבות לא טהורות, הוא שיעמק את מוחו בלימוד התורה ויתייגע עליה, ובה יתקן המחשבות לא טובות. וזהו מחשבה מוציאה מידי מחשבה, דמחשבה של לימוד התורה מוציאה מידי מחשבה לא טהורה, ועל ידי עסק התורה אין צורך לתעניתים וסיגופים, כי גם על ידי לימוד התורה יכולים לזכות לכל הענינים הגבוהים ונשגבים המבוארים בספה"ק שיכולים לזכות בהם בימי השובבי"ם.

ואכן מבואר בספרי קודש (עין אגרא דפרקא אות רנה) כי תיקון לפנים אות ברית קודש הוא על ידי עסק התורה הקדושה, אך עסק התורה אין הכוונה ללימוד משפה לחוץ, אלא לימוד התורה בעיון וביגיעה, וכמו שכתב הטורי ז"ח (א"ח סימן מ"ו סק"א) שהתורה אינה מתקיימת אלא במוי שממית עצמו עליה (ברכות סג), דהיינו שעוסק בפלפול ומשא ומתן של תורה, מה שאין כן אותם שלומדים דברי תורה מתוך עונג ואינם יגעים בה, אין

התורה מתקיימת אצלם, שעיקר מעלת העוסקים בתורה הוא דוקא דרך טורה ויגיעה, ואל זה כוונת בברכה לעסוק בדברי תורה, דרך טורה דוקא, עכ"ל. וזהו תכלית לימוד התורה שיהיה מתוך טורה ויגיעה רבה בעוז ותעצומות, וכמו בעסק של משא ומתן בצרכי עוה"ז ראשו של אדם שקוע בו, ובכל יום ויום אינו מסתפק במה שהוא עוד בדרגה של אתמול, אלא מבקש למצוא בה תמיד מבוא ודרך חדש כדי להטיבותה ולהעלותה בדרגה יתירה, כך הוא בלימוד התורה, שצריך שיהיה כל עסקו בהם, ויהא ראשו שקוע בו תמיד, ויבקש לעלות במעלות התורה, ויתחמם כל לבבו וקרבו באש התורה, ולא שיהא לומד משפה ולחוץ, כי אז נחסר ממנו אהבת התורה, אלא יעמיק עצמו וילמוד בעיון שיהא התורה נבללת בגופו ממש, כל אחד לפום דרגא דיליה, שהרי לא ראי זה כראי זה, ואין כשרונות כל אחד שוה, ומי שחננו ה' בכשרונות בודאי שצריך להשתמש בהם להתעמק עצמו ביגיעת התורה.

[ה]

עוד יתבאר על פי מה דאיתא בזוה"ק (ויחי דף ריט) תנן אמר רבי יהודה לית לך חובא בעלמא דלא אית ליה תשובה בר מהאי, ולית לך חייביא דלא חמאן אפי שכינתא בר מהאי, דכתיב (תהלים ה ה) לא יגורך רע כלל. והקשו המפרשים ממה שאמרו חז"ל (ירושלמי פאה פ"א ה"א) אין לך דבר העומד בפני התשובה, וכן מבואר במקום אחר בזוה"ק (ויקהל דף ריד) דתשובה מהני אלא צריך תיובתא שלימתא. ותי מרן דו"ז זללה"ה בדברי יואל (פ' ויחי עמוד תקע) דיש ב' אופני תשובה, וכמבואר בגמרא (יומא פו:) דתשובה מאהבה זדונות נעשות כזכיות ותשובה מיראה זדונות נעשות כשגגות, והנה סתם תשובה הוא מיראה, ואפשר שעל זה אמרו בזוה"ק שאינו מועיל לחטא זה, מה שאין כן בתשובה מאהבה אפשר דמהני גם על חטא זה, עכ"ל.

והנה א"ז זללה"ה בייטב פנים (ל"ג מדות אות לו) כתב לחדש דהא דאמרו חז"ל (יומא פו:) תשובה מיראה זדונות נעשות לו כשגגות, זה אינו אלא בשב בתשובה בימי הזקנה, דאז תשש כח היצר הרע, אבל בשב בימי הנעורים כשהוא בתקפו וגובר על יצרו, ובאותו החמימות שבעת החטא יחס לבבו בקרבו לעבודתו יתברך, בתשובה מעולה כזו הזדונות נעשות לו כזכיות אף בתשובה מיראה, כי הכל מאמצים כחו לקבלו, וכל פמליא של מעלה מסכים לזה,

עכ"ד. ומבואר מזה דאף לפי דברי הוזה"ק שהפליג מאד על חטא זה דלא מהני תשובה, מכל מקום אם עושים תשובה בימי הנעורים אשר סגולתה הוא כתשובה מאהבה שהזדונות נעשות זכיות, מהני תשובה גם על חטא זה. והוא דבר גדול לבחורי חמד, שהרי אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, אך אם הבחורים ימלאו זמני תשובה הללו, יכולים לתקן הכל ולהפך הזדונות לזכיות.

ובזה י"ל ברמז הכתוב ותירא"ן המילדות את האלהים, שהיה להם יראת שמים והשפיע כן גם על הילדים שנתגדלו תחת חסותם, אך עם כל זה ותחיי"ן את הילדים, רמז על תשובה מאהבה, וכמו שדרשו חז"ל (יומא פא: מ"א) מקרא דחי יחיה, דהזדונות נעשות זכיות, והיינו ותחיי"ן את הילדי"ם, שעל ידי התשובה בימי הנעורים חיו אותם שהזדונות נעשות זכיות, וזה שהוסיף רש"י"ל שהיו מספקות להם מים ומזון, כי גם העושה תשובה מאהבה אין צריך לתעניתים וסיגופים לתקן החטא, כי על ידי התשובה עצמו נתכפר הכל, (עיין בספר חרדים פרק ס"ה). וזה שאמר שהיו מספקות להם מים ומזון, שלא היה צורך לתעניתים וסיגופים.

והנה א"ז זללה"ה בדברי חיים (פ' נח) כתב על דברי הוזה"ק (נח דף סב.) דלחטא זה אינו מועיל תשובה סתם אלא תיובתא סגי, שהכוונה הוא מסירות נפש ממש, להיות מוכן ומזומן למסור נפשו עבור קדושת שמו יתברך ויתעלה, עכ"ד. וכ"ק מרן אאמו"ר זללה"ה בברך משה (פ' ויחי עמוד שא) הביא דברי א"ז זללה"ה בייטב פנים (אור המקיף אות יב) ששכירת תאוות שינה לנדד שינה מעיניו להיות עומד ושונה בתורה הוא מעין מסירות נפש, וכמו שכתב רש"י במס' חולין (דף קכ. ד"ה לרבית) כי נפש לשון תאוה וקורת רוח שהנפש נהנה ממנו. וכשמבטל תאוותיו ורצונו מפני רצונו ית"ש ומנדד שינה מעיניו, הרי הוא כאילו מוסר נפשו והנאתו לה, עכ"ד. ומעתה בימינו אלה אשר אין לנו שיוור רק התורה הזאת, עסק התורה בנידוד שינה נחשב כמסירות נפש, ועל ידי זה יכולים לתקן את נפשינו, עכ"ד.

[1]

עוד יתבאר על פי מה שהביא בדרך פקודיך (ל"ה לד) משמיה דהרה"ק הרבי ר' מנחם מענדל מרימנוב זי"ע כי בדבר האדם דברים בטלים הוא בכלל אביווייהו דאזהרת לא תרצח, כי האדם ניכר בקולו (סנהדרין לח.), וכל דיבור הוא שיעור קומה שלימה יוצא מכל כוחות נפשו, וכשהוא מבטלה ומריק הקומה הלזה למקום תורה ובטל, אזי

מבטל ומרצח אותה הקומה, וכל שכן בדברו ח"ו דברים אסורים לשון הרע ורכילות וכיוצא, עכדה"ק. (ועיין בליקוטי תורה להאר"י"ל פ' עקב). ומכלל לאו אתה שומע הן, שאם האדם גודר עצמו בדיבורו, שלא ידבר דברים בטלים, הרי הוא מביא חיות לנפשו. גם מבואר בספה"ק כי תענית הדיבור הוא במקום תענית אכילה ומועיל מאד.

וזה שאמר ותחיי"ן את הילדים, שהביאו חיות להילדים, על ידי תענית הדיבור שלא ידברו דברים בטלים, וכבר נתבאר שעל ידי זה אין צורך לתעניתים וסיגופים, ולזה פי' רש"י"ל שהיו מספקות להם מים ומזון, כי על ידי שהיה להם תענית דיבור יצאו ידי חובתם בזה ולא היה צורך לתענית של אכילה.

וי"ל בזה מאמר המושנה (אבות פ"א מ"ו) כל ימי גדלתי בין החכמים ולא מצאתי לגוף טוב אלא השתיקה, הכוונה בזה דאם אין אדם נזהר מדברים בטלים אזי לפעמים יצטרך לתיקון החטא להתענות מאכילה ולסגף הגוף, אבל אם עושה תענית הדיבור אין צריך לתענית של אכילה, נמצא דהשתיקה הוא טוב לגוף, שעל ידי השתיקה אינו צורך לייגע הגוף, כי יוצא בתענית הדיבור, ולזה אמר לא מצאתי לגוף טוב משתיקה.

ובעמדינו בימי השובבי"ם הזמן מחייב לעשות פעלים לתיקון החטא, לב יודע מרת נפשו, כל אחד יודע בעצמו שיש לו די והשב, ויתבונן האדם לפני מי אתה עתיד ליתן וחשבון על כל מעשה דיבור ומוחשבה, ועכשיו הם זמנים הראויים לתשובה לתקן בחרטה על העבר וקבלה טובה על להבא שמהיום והלאה יזהרו ביותר בכל הענינים, ויוסיפו אומץ בשמירת עינים שמירת הפה וטהרת המחשבה, ואופן התיקון שלא יצטרכו לתעניתים וסיגופים הוא שלא ידברו דברים בטלים, וזה יהיה במקום תעניתים וסיגופים. וידוע מה שפירש כ"ק מרן דו"ז זללה"ה בדברי יואל (פ' שמות עמוד יט) במה שדרשו חז"ל (יומא יט:) ודברת בם ולא בדברים בטלים, כי ב"ם רמז על מ"ב ימי השובבי"ם שצריכין להזדרז שיהא עיקר דיבורו בימים אלו בתורה ובתפלה וחשבון הנפש ולא לבטלם בריקניא בדברים בטלים, עכ"ד. ובאמת יש לפרש כפשוטו ודברת בם ולא בדברים בטלים, שבמ"ב ימי השובבי"ם יש להזהר ביותר שלא לדבר דברים בטלים, ועל ידי זה יוכו לתיקון התשובה במקום תעניתים וסיגופים. ואבקש בזה את הבחורים שיזהרו בימי השובבי"ם הללו עכ"פ

בכל יום לפני התפלה שלא לדבר דברים בטלים, ויהיה הפה קודש לה', רק בדברי תורה או אמירת תהלים, ובודאי יהיה התפלה במעלה יתירה שידע האדם שמשעה שהוא קם באשמורת הבוקר יראה ה' חופף עליו והוא שומר פיו שלא לדבר דברים בטלים עד אחר התפלה, ובודאי מזה טוב אם יכולים לקיים קבלה טובה זו בכל השנה, אבל עכ"פ בימי השוכבי"ם.

ולזה צריכים לראות למלאות את הזמן בעסק התורה, להיות מספקות מים ומזון רוחני להנשמה, שזהו עיקר התיקון בימים האלו, כמבואר באוהב ישראל (פ' ויהי) דעיקר התשובה הוא על ידי תורה ובפרט בלימוד תורה שבע"פ ולברר הלכה בליבון ובירור יפה, וזהו עיקר התיקון של פגם הברית, עכדה"ק. וכאמור צריך שיהיה הלימוד ביגיעה ובעיון רב, וכן צריכים להזהר שתהיה הלימוד ברציפות בלי שום הפסק, וכתבו בספרים שיש ללמוד לזה מוסר מהא דמצינו במסכת נדרים (דף נד.) דרבי עקיבא אול תרתי סרי שנין קמי דרבי אליעזר ורבי יהושע, למישלם תרתי סרי שנין קא אתא לביתיה, שמע מן אחריי ביתיה דקאמר לה חד רשע לדביתהו וכו' שביק לך ארמלות חיות כולוהו שנין, אמרה ליה אי צאית לדילי, ליהוי תרתי סרי שנין אחרנייתא, אמר הואיל ויהבת לי רשותא איהדר לאחורי, הדר אול הוה תרתי סרי שנין אחרנייתא, עי"ש. ולכאורה אינו מובן כיון שכבר טרח רבי עקיבא בדרך ועמד על פתח ביתו, ויודע היה שהיא תרשה לו להחזיר לבית המדרש, למה לא נכנס לביתו לשאול בשלומה ואח"כ יחזור לביהמ"ד, אבל התיירוץ לזה הוא פשוט, כי באם היה נכנס לביתו היה נחשב לימודו עד עתה תרתי סרי שנין, וחוזר חלילה אחרי יציאתו עוד תרתי סרי שנין, וזה אינו דומה כלל להלומד כ"ד שנים ברציפות גמור בלי שום הפסק. וכמו כן ודאי בניקל הוא ללמוד שעה אחת ברציפות ולהפסיק ממשנתו וחוזר ולומד שעה שניה, אבל אין זה דומה כלל אל הלומד שתי שעות ברציפות, שזה יש לו שתי שעות רציפות, וזה יש לו שני פעמים שעה אחת רציפות. ולזה צריכים לקבל בימים האלו ללמוד שעות רצופות בלי הפסק, שהוא תיקון גדול, ולהוסיף קדושה על קדושה, תורה על תורה, לעסוק בספרי תלמודי בעש"ט הקדוש זי"ע

שנכתבו בקדושה ובטהרה וכחם נשגבה להללם לבבות ישראל לאבינו שבשמים, ומכניסים בהלומד אש קודש וחיות דקדושה, בבחי' ותחיין את הילדים, שמכניסים חיות בקרב בני ישראל שילמדו ויתפללו בחיות דקדושה, רבים מתפללים בביהמ"ד, אבל אינו דומה מי שמתפלל בלי התלהבות למי שמתפלל בקול בהתלהבות ובחמימות בבחי' כל עצמותיו תאמרנה, רגילים הבחורים לתאר את זולתם פלוני הוא "לעבדיגע בחור", צריכים לדעת כי לא מי שרגיל על לשונו לומר דברי צחות ובדיחותא הוא איש חי, רק מי שמתפלל בחיות ולומד תורה הוא איש חי "א לעבדיגע בחור", כי הוא החיות האמיתי.

והיות שבשבוע זו חל היוםא דהילולא של הרה"ק הבני יששכר זללה"ה, אשר חיבר גם הספה"ק דרך פקודין מיוסד על המצוות, ובפתיחה כתב לה הקדמה קדושה, כולו אומר קדוש, שהוא נחוץ לכל בחור ללמוד, הנני בזה להציע שכל אחד יעשה לעצמו שיעור ללמוד את ההקדמה, ונבחר לשונו הקדוש של אותו צדיק לשונו עט סופר מהיר בלשון צח וקל ומובן למשכיל, דברים קדושים המרחיבים דעתו של אדם לקבל השגה בעשיית וקיום מצות ה', ותקבעו בה שיעור איזה רגעים בכל יום עד גמר ההקדמה, ועל ידי זה ירגישו התרוממות הנפש והתעלות בקיום מצות ה'. ויה"ר שנוכח לקצת יראת שמים בבחי' ותייראן המילדות את האלקים, לקצת יראת חטא, להתיירא מזה ולפחד מעשיית העבירה, יראת ה' טהורה עומדת לעד. ויעזור השי"ת שנוכח לסור מרע ועשה טוב, לילך בדרך טובים, לעשות רצון ה', ללמוד להתפלל כפי הראוי להסידישע בחורים בהתרוממות הנפש ובחיות דקדושה, והשי"ת יעזור שנוכח למלאות הזמנים הנשגבים הללו כדבעי, ואז נהיה מספקות מים ומזון, שישפיע השי"ת מים ומזון לבני ישראל כפשוטו דברים גשמיים, ומים ומזון דברים רוחניים שהוא מזון להנשמה, כי זה כל האדם, הנשמה קדושה. ונוכח למלאות כל שעה וכל יום משבועות הבאים עלינו לטובה על לימוד התורה ועשיית המצות ותיקון הנפש, עדי נוכח ליעודי הנביאים שהבטיח הקב"ה לבני ישראל, ונוכח לגאולה שלימה בב"א.

נערך ע"י הוועד להוצאת ספרי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ותשוח"ח להם

קדו עזר ונשואתו "ברך משה" דהסדרי סאממאר

ע"ש כ"ק רבינו הקדוש מרן משה בן הגה"ק רבי חיים צבי זיעעבי"א

קרית יואל – בני ברק

המטרה: להמציא הלוואות גדולות בתשלומים נוחים ביותר לאנ"ש שהגיע זמן כלולות בניהם בשעמו"מ

קרן
"חסדי שלמה זלמן"
ע"ש ר' שלמה זלמן ז"ל
בן ר' מרדכי ווירבערנער ז"ל
נלב"ע ח' כסלו תשנ"ב
★ ★ ★

קרן
"חסדי ישראל יעקב"
ע"ש ר'
ישראל יעקב איינבערנער ז"ל
נלב"ע מ"ו אייר תשנ"ו
ואביו ר' נתן נטע ב"ר מנחם
מענדל ז"ל ג' כ"ז סיון תשנ"ה
ואמו מרת דינה ע"ה
ב"ר יעקב ישראל הלוי ז"ל
נלב"ע כ"ט תמוז תשנ"ג
★ ★ ★

קרן
"חסדי שמואל וחנה"
ע"ש
ר' שמואל זאב לעווי ז"ל
ב"ר יעקב דוב ז"ל
נלב"ע י' תשרי תשנ"ח
והו' מרת חנה ע"ה
ב"ר חיים משה ז"ל
נלב"ע י"ב חשון תשנ"ו
★ ★ ★

קרן
"אנשי חי"ף"
ע"ש
ר' אביגדור פרידמאן ז"ל
ב"ר נחמי' ז"ל
נלב"ע י' שבט תש"ג
והו' מרת חנה לאה ע"ה
ב"ר יעקב פרענקל מבי"ח ז"ל
נלב"ע ב' אלול תשנ"ג
★ ★ ★

קרן
"צב"א מרו"ם"
ע"ש ר'
צבי אלימלך געלבמאן ז"ל
ב"ר אברהם ז"ל
נלב"ע ד' אלול תשנ"ט
והו' מרת בריינדל ע"ה
בת ר' מרדכי מנחם ז"ל
נלב"ע כ"ה תמוז תשנ"ט
★ ★ ★

קרן
"אפריון נמטי' לר' שמעון"
ע"ש ר' שמעון דאסקאל ז"ל
בן ר' שניאור זלמן ז"ל
נלב"ע י' מנחם אב תשנ"ח
★ ★ ★

קרן
"זכרון חיים צבי"
ע"ש ר' חיים צבי שווארץ ז"ל
ב"ר חוקי' איתמר טובי' ז"ל
נלב"ע י"ג כסלו תשנ"ה

"ברכת מזל טוב"

הננו משגרים ברכת מז"ט חמה ולבבית לאנ"ש החשובים כל אחד בשמו יבורך

הרה"ח ר' אברהם יעקב שווארץ שליט"א
ולאביו הרה"ח ר' אשר לעמיל שווארץ שליט"א
ולחותנו הרה"ח ר' מאיר משה פרידמאן שליט"א
לאירוסים בתם – נכדתם

הרב ר' נפתלי צבי בראדי שליט"א
להכנס בנו הב' אברהם יצחק ני"ו לעול התורה והמצוות

הר"ר אליהו יודא פרידמאן הי"ו
ולאביו הרה"ח ר' ישראל יעקב פרידמאן שליט"א
ולחותנו הרה"ח ר' משה מילער שליט"א
להכנס בנו – נכדם הב' בנימין ני"ו לעול התורה והמצוות

הר"ר נפתלי הערצקא פרענקל הי"ו
ולאביו הרה"ח ר' ניסן פרענקל שליט"א
להולדת בנו – נכדו השלום זכר בבית מדרשינו בשיכון

הר"ר שלמה פריינד הי"ו
ולאביו הרה"ח ר' ישראל פריינד שליט"א
ולחותנו הרה"ח ר' יוסף צבי נילנדער שליט"א
ולחו"ז הרה"ח ר' מאיר משה פרידמאן שליט"א
להולדת בנו – נכדם השלום זכר בבית מדרשינו בשיכון

הר"ר אהרן שלמה ראזמאן הי"ו
ולאביו הרה"ח ר' יעקב אלימלך ראזמאן שליט"א
ולמושפחת לאנדא החשובה שיחיו

ולקינו הרה"ח ר' דוד בערקאוויטש שליט"א, יו"ר קופת גמ"ח המרכזי
להולדת בתו – נכדתם קידושא רבא בבית מדרשינו בזכרון מאיר

הר"ר בנימין דהרי הי"ו
להולדת בתו קידושא רבא בביהמ"ד לינסק רח' השומר 155

קרן
"נפש חי"ה"
ע"ש הרבנית הצדיקת
מרת חי' מייזליש ע"ה
בת מרן רבינו משה ז"ע
נלב"ע חי' שבט תשנ"ג
★ ★ ★

קרן
"חסדי מנחם משה"
ע"ש
ר' מנחם משה גאנץ
ז"ל
ב"ר דוב ז"ל
נלב"ע י"ג מנחם אב תשנ"ב
★ ★ ★

קרן
"תהלה לדוד"
ע"ש ר' משה דוד
טעלער ז"ל
ב"ר יחזקאל משולם ז"ל
נלב"ע י"א תשרי תשמ"ח
★ ★ ★

קרן
"אב"ן ישראל"
ע"ש ר' אברהם נתן
בערנאט ז"ל
ב"ר ישראל ז"ל
נלב"ע מ"ו חשון תשנ"ו
★ ★ ★

קרן
"ציון לנפש חיה"
ע"ש ר' בן ציון בנעט
ז"ל ב"ר ישראל צבי ז"ל
נלב"ע מ' שבט תשנ"ג
והו' מרת חיה ע"ה
ב"ר יהושע ז"ל
נלב"ע י"א סיון תשנ"ה
★ ★ ★

קרן
"חסדי בא"ר"
ע"ש ר' אלכסנדר
בנעט ז"ל ב"ר עזרא ז"ל
נלב"ע כ"ג ניסן תשנ"ו
והו' מרת רייזל ע"ה
ב"ר אפרים ז"ל שמעון
נלב"ע ה' מנחם תשנ"א
★ ★ ★

קרן
"ממכון שבתו
השניח"